Экземпляр Ф. Б. ТашГУ читального зала

ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 116 (3598). | Сешанба, 13 июнь 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

● Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида катта майдонлардаги ғўзаларни иккинчи марта парвариш қилишга киришилди. Колхозчилар мўл ҳосил етиштириш учун культивация, чопиқ, ўғитлаш, суғориш ишларини намунали олиб бормоқдалар. Бу ерда далага ҳашаротнинг тарқалишига йўл қўймаслик учун зарур бўлган ҳамма тадбирлар амалга оширилаётир. Суратда: колхоз даласида ғўза культивация қилинаётир.

А. Абалян фотоси.

ТАХТАЧА ҚОҚИБ ИШЛАШ ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

Бизнинг колхоз бундан 6 йил илгари ҳосилдорликда паст хўжаликлардан бири эди. Шу олти йил мобайнида ҳосилдорлик колхозда 10 центнер ошди. Бу албатта ўз-ўзидан бўлмайди, ҳалол ва фидокорона қилинган меҳнат самарасидир. Одамларни ихлос билан меҳр қўйиб ишлай бошлаганларининг мевасидир.

Бунинг асосий сабаби моддий рағбатлантириш тадбирларини изчиллик билан амалга оширилаётганлигидир. Мана бир неча йилдирки, колхозимизда барча звено ва бригадалар, шу жумладан бизнинг бригада хўжалик ҳисобида иш олиб бормоқда. Илгарилари ҳар бир кишининг иш ҳақининг оз ва кўп бўлиши гўё ўзи қилган меҳнатга боғлиқ эмасдай кўринарди. Ҳисоб-китоб ишлари мавҳумдай сезиларди. Хўжалик ҳисоби бундай аҳволни бутунлай йўқотиб юборди. Бу ҳар бир кишининг оладиган ҳақини ойнадай аниқ кўрсатадиган бўлиб қолди. Мана шу равшанлик, аниқлик колхозимиздаги ишларнинг юришиб кетишига асосий сабаблардан бири бўлди.

Икки-уч йилдан бери колхозимизда ҳар бир ишловчига тахтача қоқиб ер бўлиб бериш жорий этилди. Натижада даладаги эгасизлик йўқотилмоқда, сифатсиз ишловчиларнинг сири очилиб қолмоқда, ишга ҳар бир кишининг жавобгарлиги оширилмоқда. Бу усул ҳар бир колхозчининг иши устидан контроллик қилишни анча осонлаштирмоқда.

Мен бошлиқ участкада 168 гектар пахта майдони бор. Гектаридан 29 ўрнига 33 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб ишлаяпмиз. Бригадамиздаги Т. Абдураҳмонов, С. Абдукаримов, М. Ортиқов, Н. Умаров сингари механизаторлар бошлиқ звеноларда 47 киши меҳнат қилаяпти. Булар ўз кучига, қобилиятига қараб ер бўлиб олган. Масалан, Х. Ортиқова 2,5, К. Ашурова 4, Н. Турғунов 3,3 гектар ердаги ғўзани парвариш қилади. Улар шунга қараб ойлик оладилар. К. Ашурованинг ойлиги 74 сўм 50 тийин бўлса, Н. Турғуновнинг ойлиги 61 сўм 46 тийинга тўғри келади. Демак тахтача усули ҳам хўжалик ҳисобини такомиллаштирадиган бир усулдир.

Биз тахтача усулини яна ҳам такомиллаштириш тарафдоримиз. Менимча бу ҳақда кўпчиликнинг фикрини тўплаб конкрет бир хулоса чиқарилса жуда катта фойдали иш қилинган бўлар эди. Қани бу ҳақда ҳамкасбларимиз нима дер эканлар?

Йўлдош РЎЗИБОЕВ,
Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи.

СУТ СОТИШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам фидокорона меҳнат қилаётган Орджоникидзе районидаги «Қизил ту» колхозининг азамат чорвадорлари давлатга сут топшириш ярим йиллик планини муддатидан икки ой илгари ортиғи билан бажардилар. Давлатга 102 ўрнига 110 тонна серқаймоқ сут етказиб берилди.

Сут булоғини кўпайтиришда ўртоқ А. Бекжонов бошлиқ сут-товар фермасининг аҳил коллективи намунали ишламоқда. Улар 119 бош сигирнинг ҳар биридан кунига 10—11 литрдан сут соғиб олишга эришмоқдалар.

Колхозда йиллик сут топшириш планини тезроқ бажариш учун барча имкониятлардан фойдаланилмоқда.

И. РУСТАМОВ.

МУСОБАҚАДОШ СИРДАРЁГА

Кеча областимиз қишлоқ хўжалик ходимларининг ўзаро текшириш бригадаси мусобақадош Сирдарё областига жўнаб кетдилар. Делегацияга область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов бошчилик қилади. Ўзаро текшириш бригадасида район партия, совет, қишлоқ хўжали органларининг раҳбар ходимлари, колхоз раислари, совхоз директорлари, агрономлар, инженерлар, комплекс механизациялашган звеноларнинг бошлиқлари, илмий-текшириш институтларининг ходимлари бор.

Тошкент ва Сирдарё областларининг пахтакорлари, сабзавотчилари, чорвадорлари бир неча йилдан бери мусобақалашиб келмоқдалар. Бу мусобақа шартларининг бажарилиши ҳар йили бир-икки марта ўзаро текширишдан ўтказилади. Сирдарёликлар бизнинг далаларимизда, фермаларимизда, боғларимизда бўлиб, ютуқларимизни, қўлга киритаётган муваффақиятларимизни қайд қилиш билан биргаликда йўл қўйилаётган камчиликларни ҳам очиб ташлайдилар. Уларнинг бу дўстона кўмаги бизнинг амалий ишимизда катта ёрдам бермоқда.

Худди шундай мақсад билан Сирдарё областида бўладиган областимиз қишлоқ хўжалик вакиллари чўлқуварларнинг бой тажрибаларини, муваффақиятларини ўз хўжаликларида ҳам амалга оширадилар ва сирдарёлик биродарларга дўстона, амалий ёрдам кўрсатадилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 50 йиллик юбилейи нишонланадиган бу йил Сирдарё ва Тошкент области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зиммага олинган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун фидокорона меҳнат қиладилар, бу йилги кўкламда юз берган об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгадилар.

ДЎСТЛИК ГУЛДАСТАЛАРИНИНГ ХУШБЎЙ ГУЛЛАРИ

Белоруссиядаги ўзбек адабиёти ва санъати декадаси тантанали равишда ёпилди

МИНСК. 10 июнь. (ЎзТАГ махсус мухбири **Е. Ефимов**). Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг белоруслар диёридаги декадаси ёрқин қардошлик байрами бўлиб ўтди. Қалбнинг энг нозик жойларидан чиқувчи қўшиқлар ва сўзлар халқлар дўстлиги гулчамбарининг янги ажойиб гуллари янглиғ чирмашиб кетди. Ўзбекистон шеърияти, музикаси, сураткашлиги, рақслари, киноси, театри миллион-миллион янги дўстлар орттирди, қардош маданиятлар бир-бирларини ўзаро бойитишлари учун янги йўллар очди.

...Кечқурун Минскнинг янги барпо этилган хушманзара жойларидан бири Свислочь сойи соҳилидаги паркда пўлат, бетон, ойнадан ясалган кристалл бино минг турга кириб товлана бошлади. Бу ердаги шаҳарнинг энг катта зали — спорт саройида декадани тантанали равишда ёпиш маросими бўлди.

Шу оқшом бу ерда Минскнинг минг-минглаб аҳолиси, теварак атрофдаги шаҳар ва қишлоқлардан келган кишилар тўпланишди. Телевидение камералари эса, зал эшикларини республиканинг миллионлаб аҳолиси учун кенг очиб қўйди ва шу тариқа улар ҳам ана шу тантана иштирокчилари бўлди.

Тантанали йиғилишни Белоруссия ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Ф. Климов очди. Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. А. Пилотовичга сўз берилади.

— Азиз ўзбек дўстлар! Азиз ўртоқлар!

Ўлкамизнинг шаҳар ва қишлоқларида ўн кунгача унутилмас байрам бўлди. Бу байрам биринчи кундан бошлабоқ халқларимиз дўстлиги ва қардошлигининг қудратли намойишига айланиб кетди. Ўзбекларнинг чуқур маъноли поэзияси, ўзига хос ажойиб санъати қалбларимизни мафтун этди, ўзининг дилбар гўзаллиги ва талантларининг кўплиги билан миллион-миллион кишилар хотирасида ўчмас из қолдирди.

Декада даврида юзлаб концертлар ва учрашувлар бўлди. Минск аҳолиси кетидан Могилев ва Гомель, Гродно ва Витебск меҳнаткашлари, Буг соҳилидаги афсонавий Брест қалъаси, Полоцк, Орша, Слуцк, шахтёрларнинг ёш пойтахти — Солигорск ва Белоруссиядаги бошқа шаҳарларнинг меҳнаткашлари азиз меҳмонларга қучоқ очиб пешвоз чиқдилар. Совет Ўзбекистони намояндаларини кўпгина саноат корхоналарининг, қурилишларнинг ва республиканинг барча областларидаги колхозларнинг коллективлари хурсандчилик билан кутиб олдилар. Ўзбек фильмларини ўн мингларча киши томоша қилди. Ўзбекистон рассомларининг тасвирий санъати виставкасини минглаб кишилар томоша қилди. Меҳмонларимизнинг спектакллари, концертлари, учрашувлари, адабий кечалари матбуотда батафсил ёритилганлигини, радио ва телевидение орқали эшиттирилиб турилганлигини ҳисобга олсак, шу кунларда бутун Белоруссия декада руҳи билан яшади, бутун республика ўзбек дўстларининг санъатига қизғин қарсак чалди, деб дадил айта оламиз.

Декада кунлари ўзбек ёзувчилари, рассомлари, композиторлари, созандалари, артистлари, кинематографчилари билан уларнинг белорус ҳамкасблари ўртасида ижодий муваффақиятлар ғоят фойдали тарзда баҳам кўрилди. Ўзбекистон ва Белоруссия адабиёти ва санъати усталарининг ана шу учрашувлари ва суҳбатлари совет халқи учун янги-янги ёрқин асарлар яратиш ишида иккала республика ижодкорларига кўмаклашади.

Қардош совет оиласида ўзбек халқи ўз юртининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришганлигини, ўз маданиятини мислсиз равнақ топдирганлигини яна бир карра хурсанд бўлиб таъкидлаймиз. Декада кунлари барча ижодий коллективлар кўрсатган ажойиб маҳорат бунинг энг равшан далил-исботидир. Ўзбек совет санъати миллий музика, рақс, халқ қўшиғига хос хусусиятларни сақлабгина қолмай, шу билан бирга ҳамма жанрларнинг социалистик реализмнинг саҳоватли заминида ғоят ривож топдирди, юксак профессионал маҳорат чўққисига етишди.

Революциямизнинг 50 йиллиги арафасида барча совет халқлари Ленин партияси теварагида бирлашиб, жипслашганликларини намойиш қилмоқдалар, шонли юбилейни ижодий кучлари барқ уриб яшнаган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Сўзимнинг охирида шуни айтмоқчиманки, ўзбек адабиёти ва санъатининг декадаси Белоруссия бўйлаб қилган тантанавор сафарини тугатаётган бўлса ҳам, лекин чаманзор тароналари, ўзбек шоирларининг оташин сўзлари ва дўстларимизнинг овози халқларимиз дўстлиги йўлида, Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғояларининг тантанаси йўлида ўзининг хайрли ишини бундан буён ҳам давом эттира беради. Биз сизлар билан, дўстлар, хайрлашаётганимиз йўқ, янгидан янги ижодий учрашувларга мунтазирмиз.

Меҳнатсевар ва талантли ўзбек халқига шон-шарафлар!

Яшасин қудратли ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов сўзга чиқади.

— Совет Белоруссиясининг азиз кишилари! Азиз қардошларимиз,—дейди у.

Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг ажойиб республикангиздаги декадаси ниҳоясига етмоқда. Декада бутун гўзал белорус диёрида тантанали юриш қилиб ўтганлигини эслаш ёқимлидир. Бу сафар, қардош халқ билан шу висол, унинг қаҳрамонона ўтмиши ва гўзал келажаги билан, чинакам совет характерига эга бўлган, заковатли ва дилкаш кишилари билан бўлган учрашувлар биз учун қандай аҳамият касб этишини ҳозир дарров изоҳлаб бериш қийин.

Биз, декада қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг бутун халқи номидан меҳмондўстлигингиз ва хушрўйлигингиз, сидқидиллигингиз ва самимиятингиз учун, эзгу қардошлик туйғуларингиз учун сизларга таъзим қиламиз.

Ўн кун—унчалик катта муддат бўлмаса ҳам, лекин декада кунлари жуда яхши ташкил этилганлиги туфайли биз барча областлар, кўпгина шаҳарлар, районлар, колхоз ва совхоз далалари бўйлаб саноат ва қурилишнинг улкан иншоотлари бўйлаб сайр қила олдик. Бу жойларда биз сизнинг меҳнатсевар, талантли, қаҳрамон халқингизнинг дилини тағин ҳам яхшироқ ҳис этдик.

Биз сизларнинг ҳузурингизга келмасдан олдин ҳам белорус халқининг буюк муваффақиятлари билан, белорусларнинг ҳаётбахш адабиёти ва санъати билан яхши ошно эдик. Эндиликда, Ўзбекистондаги ва Белоруссиядаги учрашувларимиздан сўнг Белоруссия маданияти усталарининг ажойиб асарларида қандай реал ҳаётий мазмун мужассамлашганлигини, сизларнинг инсонсевар ва ҳаётбахш санъатингиз қандай ажойиб халқ заминидан озиқ олаётганлигини биз тағин ҳам равшанроқ кўрдик ва сездик.

Биз Белоруссияга, сизларнинг ҳузурингизга келар эканмиз ўз бурчимизнинг нақадар юксак масъулиятли эканлигини, совет халқлари ва бутун прогрессив инсониятнинг жаҳоншумул тарихий байрами — Улуғ Октябрь социалистик революцияси арафасида бўлаётган ва одатдаги доирадан ҳам анча ташқарига чиқувчи ижодий ҳисоботимизнинг аҳамиятини англаган эдик. Совет халқларининг дўстлиги ва интернационал қардошлиги бир компас бўлиб, биз ўзимизнинг бутун фикру-зикримиз ва ишларимизни, улуғ Ленин йўлига, шонли Октябрь йўлига садоқатимизни шу компасга қараб йўллаб борамиз. Шу сабабли умумхалқ байрами арафасида белорус қардошларимиз ҳузуридаги ҳисоботимиз биз учун социалистик санъатимиз билан адабиётимиз чинакам етуклиги ва интернационаллигининг кўриги, социалистик миллатлар маданиятлари бир-бирини бойитаётган ижодий жараёнда эришилган амалий муваффақиятларнинг кўриги бўлди. Бинобарин, бугун биз белорус дўстларимизнинг куч-ғайратлари туфайли бу декада нуқул бадиий воқеа чегарасидан ўтиб, халқлар ленинча бирлигининг илҳомбахш байрамига айланиб кетганлигини ўйлаб айниқса қувонмоқдамиз.

Бизга кўрсатилган илтифот ва эътибор учун белорус халқидан, Белоруссия Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматидан бениҳоя миннатдормиз. Ана шу миннатдорчиликдан нишона бўлсин деб, азиз ўртоқлар, халқларимизнинг улуғ фарзандлари — Алишер Навоий ва Якуб Колас, Ҳамза Ҳакимзода ва Янка Купала расмини тушириб Ўзбекистон халқ усталари ясаган асарни сизларга эсдалик совғаси қилиб қолдирмоқчимиз.

Сизларнинг ҳис-туйғуларингиз, сизларнинг иззат-икромингиз бизга илҳом бахш этади, азиз дўстлар. Биз шунга аминмизки, белоруслар диёридаги учрашувлар Ўзбекистон адабиёти ва санъатида, унинг янги образлари, бўёқлари, оҳангларида, энг муҳими — унинг интернационал жўшқинлигида, унинг коммунистик идеалларга эътиқодида ўз ифодасини топади.

Биз учрашув кунлари тағин ҳам қон-қардош ва яқин бўлиб қолдик. Эртага биз юз ва минг километрлар йўл босиб, тоғлар, далалар ва дарёлар оша Белоруссиядан ўз юртимизга жўнаб кетамиз. Лекин Октябрь тонги мамлакат узра отган онлардан бери бу масофалар бизларни ажратмайдиган, балки бирлаштирадиган бўлиб қолди. Бинобарин биз учун ягона оила туйғусидан ҳам, халқ бахтиқболи йўлидаги меҳнатдан кўра ҳам, Ленин йўлидан олға боришдан кўра ҳам каттароқ саодат йўқ.

Совет халқларининг мустаҳкам дўстлиги абадий яшайберсин!

Яшасин талантли, меҳнатсевар ва мардонавор белорус халқи!

Октябрь Ватанига шон-шарафлар, доно ва қаҳрамон Коммунистлар партиясига шон-шарафлар!

Мажлис аҳли қардош Ўзбекистон вакилларини самимий табриклади.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов ҳамда партия ва совет органларининг бошқа раҳбарлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

* * *

Кеча охирида катта дўстлик концерти қўйиб берилди.

Улкан саҳнага иккала республиканинг қўшиқчилари, раққослари, музикачилари, машҳур ансамбллари — «Баҳор» ва Белоруссия ССР давлат хори, Алишер Навоий номли театрнинг балет группаси ва Белоруссия ССРнинг давлат оркестри бирин-кетин чиқиб, ўз санъатларини намойиш қиладилар.

* * *

Кечқурун Белоруссия Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети декада қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказдилар.

ИСРОИЛ АГРЕССОРЛАРИ ЖИЛОВЛАНСИН!

Социалистик мамлакатлар баёнотини совет кишилари қизғин маъқулламоқда

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ ИСРОИЛ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

10 июнда Исроилнинг СССРдаги элчисига Совет ҳукуматининг Исроил ҳукуматига қуйидаги нотаси топширилди:

«Исроил қўшинлари хавфсизлик кенгашининг уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги қарорини эътиборга олмай, ана шу ҳаракатларни давом эттираётганлиги, Сурия территориясини босиб олаётганлиги ва Дамашқ томонга қараб бораётганлиги тўғрисида ҳозиргина хабар олинди.

Қилган хиёнаткорлиги учун, хавфсизлик кенгаши қарорларини қўпол равишда бузганлиги учун масъулиятнинг бутун оғирлиги Исроил ҳукумати зиммасига тушади, деб Совет ҳукумати уни огоҳлантиради.

Башарти Исроил уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатмайдиган бўлса, Совет Иттифоқи бошқа тинчликсевар давлатлар билан биргаликда Исроилга нисбатан барча оқибатларни назарда тутувчи тегишли чораларни кўради.

Совет ҳукумати шуни маълум қиладики, Исроил томонидан араб давлатларига қарши қилинаётган агрессия давом эттирилаётганлиги ва Исроил хавфсизлик кенгаши қарорларини сурбетлик билан бузаётганлиги сабабли ССР Иттифоқи ҳукумати Совет Иттифоқининг Исроил билан дипломатия муносабатларини узиш тўғрисида қарор қабул қилди».

МОСКВА

Исроилнинг Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа араб давлатларига қарши агрессияси тўхтамаётганлиги совет кишиларининг қаҳр-ғазабини қўзғатмоқда. 10 июнда Москвада Ф. Э. Дзержинский номидаги «Трёхгорная мануфактура» комбинатида кўп кишилик митинг бўлди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар, хизматчилар: «Яқин Шарқда уруш олови ўчирилсин», «Араб дўстлар, биз сизлар билан биргамиз!», «Исроил агрессорларига лаънат» деган плакатларни кўтариб келишди.

Митингни комбинат партия комитетининг секретари М. П. Четверикова очди. Араб шарқи давлатлари бошига тушган қийин соатда, деди у, социалистик мамлакатлар уларнинг адолатли кураши билан ўзларининг тўла бирдам эканликларини, агрессияни даф этишда ҳамда миллий мустақилликни ва территориал бутунликни ҳимоя қилишда уларга ёрдам беришга ўзларининг тайёр эканликларини айтдилар.

— Араблар ерида, — дейди мастер ёрдамчиси М. И. Бочарова, — хотинлар ва болаларнинг қони тўкилмоқда. Бирлашган Араб Республикаси ва Сурия Исроил агрессорларининг асосий зарбасига дуч келдилар. Араб дўстларимиз агрессорларнинг ҳужумини қайтариб турибдилар, ўз она юртларининг озодлиги ва мустақиллигини мардлик билан ҳимоя қилмоқдалар. Ер куррасидаги барча соф виждонли кишилар билан бирга «Трехгорная мануфактура» комбинатининг тўқимачилари АҚШ империалистлари руҳлантираётган Тель-Авив ҳукмрон доираларининг агрессив ҳаракатларига қарши кескин норозилик билдирадилар.

Исроил ҳукумати Хавфсизлик Кенгашининг қарорига бўйсунмай, араб давлатларига қарши уруш ҳаракатларини давом эттираётганлиги бизни айниқса ғазаблантирмоқда, деди йиғирув цехининг бошлиғи Л. Н. Абисов.—Совет кишилари араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган курашида уларга тўла мадад беришга маҳкам бел боғлаганлар.

Комбинат коллективи социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялар марказий комитетлари ва ҳукуматларининг баёнотини тўла маъқуллади. Шу баёнотда, араб мамлакатларининг агрессорга кескин зарба беришига кўмаклашмоқ, Яқин Шарқдаги уруш оловини сўндирмоқ учун социалистик мамлакатлар бу мамлакатларнинг халқларига зарур бўлган ҳамма ёрдамни берадилар, дейилади. (ТАСС).

ТОШКЕНТ

Ўзбекистон меҳнаткашлари 10 июнда бўлиб ўтган кўп кишилик митингларда совет кишиларининг араб мамлакатлари халқлари билан қардошларча бирдам эканлигини намойиш қилдилар.

Тошкент тўқимачилик комбинати, Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон-ремонт заводи, «Ташсельмаш» заводининг меҳнатчилари ҳам социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматлари бошлиқлари Москва учрашуви қатнашчиларининг баёноти, шунингдек Совет ҳукуматининг нотасини якдиллик билан қувватладилар. Митинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияларда Исроилнинг агрессиясини кескин қораламоқдалар ва қароқчиларча бостириб киришга қатъий зарба беришда араб мамлакатларига ёрдам кўрсатишга қаратилган Совет ҳукуматининг сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар. Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет ҳукуматининг СССРнинг Исроил билан дипломатик алоқаларини узиш тўғрисидаги нотасини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

ЧИРЧИҚ

—Исроил экстремистлари кейинги йилларда Яқин Шарқда тинчлик ва осойишталикни биринчи марта бузаётганлари йўқ,— дейди Чирчиқ электр химия комбинатининг аппаратчиси Р. Ҳолматов.— Мана ҳозир ҳам АҚШ империалистлари қутиртирган Исроил урушқоқларининг айби билан бу районда тинч кишиларнинг қони тўкилмоқда. Совет кишилари ўзларининг араб қардошларини кулфатда қолдирмайдилар. Биз уларга янги ҳаёт қуришда ёрдам кўрсатдик ва океан нариёғидаги текинхўрларнинг манфаати учун Шарқда уруш олови алангалаб кетишига йўл қўймаймиз. (ЎзТАГ).

ЖАҲОН ТАРИХИДА ТУБ БУРИЛИШ

Инсоният тарихида кўпгина революциялар бўлган. Лекин уларнинг биронтаси зулм ва эксплуатацияни битирмади, халққа озодлик келтирмади. Фақат француз ишчиларининг 1871 йилги революцияси буржуазия сиёсий ҳукмронлиги устидан жиддий ғалаба қозонди. Лекин у пролетариат сиёсий ҳокимиятини ўрнатиш йўлидаги биринчи тажриба эди, Париж Коммунаси тўла ва мустаҳкам бўлмаган пролетариат диктатураси эди.

Тарихда энг улуғ пролетар социалистик революцияси биринчи марта бундан 50 йил муқаддам — 1917 йил Октябрда бизнинг мамлакатимиздагина амалга ошди. У ўз ҳажми жиҳатидан энг улкан, ўз мақсадлари ва вазифалари, таъсири ва оқибатлари жиҳатидан энг чуқур ва буюк революция эди. Октябрь революцияси дунёни ларзага солди, мамлакатимиз ва бутун инсоният тарихида тубдан бурилиш нуқтаси бўлди.

Россия ва рус революцияси кўпдан бери жаҳоннинг илғор кишиларини, биринчи галда марксизм-ленинизм классикларини жуда қизиқтириб келди. XIX асрнинг иккинчи ярмида К. Маркс ва Ф. Энгельс Россиянинг ўша вақтдаги иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий аҳволини анализ қилиб, бу мамлакатда жуда зўр социал халқ революциясининг яқинлашаётганини, унинг катта потенциал кучини ва халқаро аҳамиятини олдиндан айтиб бердилар ҳамда курашда авангардлик роли Россияга ўтади ва рус революцияси «жаҳон тарихида бевосита бурилиш пайти» бўлади дедилар.

Ҳақиқатан ҳам, Россиядаги Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги даврни, капитализм ҳалокати ва коммунизм тантанаси даврини бошлаб берди.

Октябрь революцияси халқаро ижтимоий ва сиёсий тараққиётнинг бош фактори бўлиб қолди ва турли йўналишдаги идеологларнинг диққат марказида бўлди. Революциянинг амалга ошганига ярим аср бўлган бўлсада, ҳозир ҳам у бутун инсоният диққатини ўзига жалб қилиб ва ҳаяжонлантириб турибди. Октябрь революцияси проблемалари орасида унинг халқаро аҳамияти проблемаси алоҳида аҳамиятга эга бўлмоқда. Улуғ Октябрнинг инсоният тарихидаги роли масаласи идеология курашининг ғоят кескин объекти бўлиб қолди. Чунки, Улуғ Октябрнинг халқаро аҳамиятини тан олиш — капитализм ҳалокати ва унинг социалистик жамият билан алмашишининг муқаррарлигини тан олиш демакдир.

Турли мамлакатларнинг империалистлари, уларнинг маддоҳлари Октябрь революциясини ғазаб ва алам билан қарши олдилар ҳамда Советларнинг ҳалокати муқаррар, деб кўп вайсадилар. Бундай «фолбинликлар» чиппакка чиққандан сўнг эса, буржуазия малайлари Октябрь революциясининг буюк озодлик ғояларини коралашга, капитализм «абадий» деган сафсата билан халқ оммасини алдашга уриниб келдилар. Улар Октябрь революциясига доир масалаларни, хусусан унинг халқаро характери ҳамда аҳамиятини ҳар хил даъволар билан сохталашга интилдилар ва интилмоқдалар.

Пролетар революциясининг ташкилотчиси ва доҳийси В. И. Ленин Улуғ Октябрь революциясига ҳамда унинг халқаро ролига марксча баҳо беришга асос солди. Кейинчалик эса марксчи-ленинчилар бу проблемаларни ёритишни давом эттирдилар ва ривожлантирдилар. В. И. Ленин ва марксчи-ленинчилар буржуа идеологларини, тарихни сохталаштирувчиларни аёвсиз фош этдилар ва фош этмоқдалар.

В. И. Ленин Улуғ Октябрь бошлаб берган ишни шарҳлаб, уни «икки даврнинг алмашуви бўлиб, жаҳон тарихига кирган жаҳоншумул тарихий қадам...», «жаҳон тарихининг янги даври...» деб ёзган эди. Бу янги даврнинг мазмунини — «капитализм ва унинг қолдиқларининг йўқ қилиниши, коммунистик тартиб асосларининг ўрнатилиши» ташкил этади. «Жаҳон тарихининг бундан олдинги бутун ривожланиши давомида олдинга сурилган туб проблемаларни,—дейилади КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида 1967 йил 4 январда чиқарган қарорида,— жамиятнинг келажаги тўғрисидаги, социал тараққиётнинг характери тўғрисидаги, уруш ва тинчлик тўғрисидаги, жаҳон цивилизациясининг тақдири тўғрисидаги проблемаларни ҳал қилиш йўлларини Октябрь революцияси очиб берди».

Улуғ Октябрь инсоният тарихида тубдан бурилиш дейишимизнинг боиси аввало шундаки, Ленин сўзлари билан айтганда биз «совет типидаги давлатни вужудга келтирдик, шу билан биз янги жаҳоншумул-тарихий даврни, буржуазия ҳукмронлик қилган давр ўрнига келган пролетариат ҳукмронлиги даврини бошлаб юбордик». Октябрь революцияси тарихда биринчи марта эксплуататорлик тузумига зарба берди, помешчиклар ва капиталистларнинг сиёсий ҳокимиятини ағдарди, уларнинг давлат машинасини синдирди; пролетариат диктатурасини ўрнатди, янги, совет социалистик давлатини, янги меҳнаткашлар демократиясини яратди; тинчлик, тенгҳуқуқлилик ва халқлар дўстлиги буюк ғояларини эълон қилди ва амалга оширди.

Ўтмишдаги кўп авлодлар орзу-умиди рўёбга чиқди, тарихда биринчи марта энг адолатли тузум қарор топди. Узоқ давом қилган қаттиқ курашдан кейин бўлса ҳам, оқибат натижада ғалабаси муқаррар, деб Маркс ва Энгельс башорат қилиб айтган Россия Коммунаси (Танланган хатлар. М., 1953, 348-бет) барпо бўлди. Бундай ғалаба муносабати билан бутун дунё меҳнаткашлари рус ишчиларини олқишладилар. 1924 йил июль ойида Москванинг Октябрь майдонида тантанавор ва ҳаяжонли вазиятда 1871 йилги Париж Коммунасининг авлодлари — француз коммунистлари Париж Коммунаси байроғини Москва пролетариатига топширдилар ва совет меҳнаткашларини коммунарлар қўлидан тушган қизил байроқни кўтариб, уни Кремль деворларига ўрнатган азаматлар деб атадилар. РКП(б) Москва Комитети ўша куни Франция Компартиясига ёзган хатида «Бизнинг Иттифоқимизнинг миллион-миллион ишчи ва деҳқонлари... Париж Коммунасининг чинакам издошларидирлар ва унинг жангчиларига энг нодир ёдгорлик ижод этмоқдалар» деди. Октябрь революцияси меҳнаткашлар ҳукмронлиги даврини бошлаб берди ва социализмнинг қизил байроғини жаҳон узра баланд кўтарди.

Октябрь революцияси тарихда тубдан бурилиш ясаб, жаҳон империализмига қақшатғич зарба берди. Капитализм тобора чуқурлашиб борувчи умумий кризисга дучор бўлди. Октябрь революцияси жаҳон империализми фронтини ёриб ташлаб, капитализмнинг яхлит система бўлиб яшашига хотима берди. Октябрь революцияси янги, социалистик тузумни вужудга келтирди, дунёни икки системага — капиталистик ва социалистик системага бўлиб юборди; янги, ғоят муҳим зиддият, емирилиб борувчи капитализм билан камол топувчи социализм ўртасидаги зиддият вужудга келди. Бу икки система ўртасидаги муросасиз кураш жаҳон сиёсатининг бош фронти ва бутун халқаро тараққиётнинг негизи бўлиб қолди.

Улуғ Октябрь принципи тинчликдан иборат бўлган янги жамиятни, жаҳон миқёсида социализмнинг ташқи сиёсатидек янги факторни вужудга келтирди. Таловчилик ва зўравонлик сиёсатини қатъий суратда рад этди, буржуазия ташқи сиёсати ва дипломатиясига бутунлай қарама-қарши бўлган янги ташқи сиёсат ва дипломатияни яратди, давлатлар ўртасидаги муносабатларда янги даврни очди. Жаҳон сиёсатида туб ўзгаришлар рўй берди. КПСС Марказий Комитети Қарорида айтилганидек, айни, Октябрдан сўнг жаҳон сиёсатида бир-бирига зид бўлган икки йўналиш, икки йўл — социализм тимсолидаги тинчлик ва халқлар озодлиги йўли билан империализм ўтказаётган уруш ва асорат йўли вужудга келди.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

Совет давлатининг биринчи ташқи сиёсат ҳужжати — Ленин томонидан ёзилган ва Советларнинг II Бутунроссия съезди томонидан қабул қилинган тинчлик ҳақидаги Декрет бўлди. Бу Декрет халқларга империалистик урушдан чиқиш йўлини кўрсатди, социалистик давлатнинг тинчликсевар ташқи сиёсатига, капиталистик давлатлар билан тинч-тотув яшаш сиёсатига асос солди.

Октябрь революцияси тарихда яна шунинг учун тубдан бурилишки, у, В. И. Ленин айтганидек тарихий тараққиётни мисли кўрилмаган даражада тезлаштириб юборди, миллионларча меҳнаткашларни актив яратувчилик ишига, янги, социалистик жамиятни онгли равишда қуришга тортди, тарихда биринчи марта социалистик жамият қурила бошланди.

Совет халқининг зафарли меҳнати ва мардонавор курашлари натижасида улуғ ғалабаларга эришилди. Коммунистик партия раҳбарлигида Лениннинг социализм қуриш программаси тўла амалга ошди. Мамлакат социалистик асосда индустрлашди, қишлоқ хўжалиги коллективлашди, маданий революция ғалаба қозонди. Совет Иттифоқи жаҳонда буюк ва қудратли индустриал давлатга, қишлоқ хўжалиги юксак даражада механизациялашган ва коллективлашган давлатга, фан ва маданиятнинг юқори чўққиларига кўтарилган мамлакатга айланди.

Октябрь революцияси туфайли партиямизнинг ленинча миллий сиёсати тантана қилди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига бирлашган ва жипслашган ҳамда экономика ва маданиятда жуда катта ютуқларга эришган социалистик миллатлар вужудга келди. Чунончи, чоризмнинг собиқ қолоқ чекка ўлкаларидан бири бўлган Ўзбекистон эндиликда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Ўзбекистон — биринчи даражали индустрияга эга бўлган, кўп тармоқли ва юқори даражада механизациялашган қишлоқ хўжалигига, шаклан миллий, мазмунан социалистик илғор маданиятга эга бўлган республика. У мамлакатимизнинг асосий пахта базаси, пахтанинг ялпи маҳсулоти жиҳатидан дунёда иккинчи ўринда, ўртача ҳосил жиҳатидан эса биринчи ўриндадир.

Октябрь революциясининг, буюк революцион қайта қуришларнинг энг асосий, энг муҳим натижаси СССРда социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалаба қилганлиги ва коммунизм қуришга ўтилганлигидир.

Октябрь революцияси В. И. Ленин айтганидек, чуқур интернациональ аҳамиятга эга бўлиб, у фақат бизнинг мамлакат тақдиридагина эмас, балки чет эл мамлакатлари тақдирида ҳам янги давр очди. У бу жиҳатдан ҳам инсоният тарихида туб бурилиш нуқтаси бўлди.

Европа ва Осиёнинг туташган жойида ғалаба қилган Улуғ Октябрь ўз атрофига Ғарб ва Шарқнинг барча революцион кучларини бирлаштирди, революцион — озодлик ҳаракатларини юқори даражага кўтарди, дунёни революцион тарзда янгилаш даврини бошлаб берди.

Улуғ Октябрнинг халқаро аҳамияти шундаки, у жаҳон тарихининг йўналишига кучли ижодий таъсир этди ва уни тезлаштирди. Шунингдек Октябрь социализм йўлига кирувчи барча мамлакатларда бу революциянинг муҳим хусусиятлари, умумий белгилари ва қонуниятлари (коммунистик партия раҳбарлиги, пролетариат диктатураси, ишчилар синфининг деҳқонларнинг асосий оммаси ва меҳнаткашларнинг бошқа табақалари билан иттифоқи ва ҳоказолар) такрорланиши муқаррар эканини кўрсатди. «Рус намунаси,— деган эди В. И. Ленин,— ҳамма мамлакатларга, улар учун муқаррар бўлган ва уларнинг яқин келажакларида бўладиган баъзи бир ва ғоят муҳим нарсаларни кўрсатиб турипти».

Улуғ Октябрнинг жаҳоншумул тарихий аҳамияти халқаро воқеаларнинг боришида намоён бўлди ва бўлмоқда. Империализмга янгидан-янги зарбалар берилди. Социалистик революция яна Европа, Осиё ва Латин Америкасининг 13 мамлакатида ғалаба қозонди. Кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгариб кетди. Социализм жаҳон системасига, эндиликда эса, у жаҳон тараққиётининг ҳал қилувчи факторига айланди.

Ҳамдўст социалистик мамлакатлар экономика ва маданият, фан ва техника соҳаларида улкан ютуқларга эришмоқдалар. 1966 йилда улар ишлаб чиқарган саноат маҳсулотлари 1937 йилдагига нисбатан қарийб 10 мартадан ошди, капиталистик мамлакатларда эса шу давр ичида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми фақат 3,7 марта кўпайди.

Миллий-озодлик революцияларининг зарбалари остида империализмнинг мустамлакачилик системаси барбод бўлди. Собиқ мустамлака империялари ўрнида 70 дан ортиқ мустақил давлатлар ташкил топди.

Капитал мамлакатларида синфий ва умумдемократик курашлар авж олиб кетди. Ишчилар синфи мустаҳкам позицияларни эгаллади, коммунистик ҳаракат давримизнинг энг йирик сиёсий кучига айланди.

Жаҳон социализмининг, биринчи галда СССРнинг, КПСС ва Совет халқининг эксплуататорлик тузумини емириш ва янги жамият қуриш тажрибаси, кўпмиллатли Совет давлатининг ривожланиш ва коммунистик жамият қуриш тажрибалари халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатлари учун жуда катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Бу айниқса, бизнинг намунамиз жазб этувчи кучининг ўсишида, хорижий Ғарб ва Шарқ мамлакатлари халқларининг СССРга, шу жумладан республикамизга қизиқувининг ошувида ва тажрибаларимизнинг мустақил тараққиёт йўлига кирган ёш суверен мамлакатлар халқлари томонидан зўр аҳамият бериб ўрганилаётганида яққол ифодаланмоқда. В. И. Ленин халқаро революцияга асосий таъсиримизни ўз хўжалик ютуқларимиз билан кўрсатамиз, деган эди. «Келажакдаги халқаро революция ўзининг социалистик биносини,— деган эди В. И. Ленин,— ана шу тажрибага асосланиб қуради».

Социалистик мамлакатлар, биринчи галда Совет Иттифоқи миллий-озодлик ҳаракатларининг, барча антиимпериалистик кучларнинг мададкори ва вафодор дўстларидирлар. Империализмга, эксплуатацияга қарши курашган жафокашлар илгари сира бундай қудратли таянчга, улкан мададга эга бўлмаганлар. Умумий кризиси чуқурлашаётган империализм агрессиясининг кейинги йилларда кучайиши кучлар нисбати капитализм фойдасига ўзгарганлигини асло билдирмайди. Давримизнинг ҳаракатлантирувчи кучи — халқаро ишчилар синфидир, унинг бош фарзанди—жаҳон социалистик системасидир. «Ҳозирги даврда — дейилади КПСС XXIII съездининг Резолюциясида,— жаҳон социалистик системаси, империализмга қарши, жамиятни социалистик асосда қайта қуриш учун кураш олиб бораётган кучлар тарихий тараққиётнинг асосий йўлини белгилаб бермоқда».

* * *

Тарихда тубдан бурилиш ясаган Улуғ Октябрга ярим аср бўлди. Совет халқи Маркс, Энгельс, Ленин идеяларини амалга ошириб келмоқда. КПСС Программаси ва КПСС XXIII съезди қарорлари асосида халқимиз тарихда биринчи бўлиб коммунистик жамият қурмоқда, барча социализм ва тараққиёт кучларига намуна бўлмоқда. Инсониятнинг кейинги 50 йил мобайнида ривожланиши Улуғ Октябрь идеяларининг тантаналари билан, жаҳоннинг социал-сиёсий манзарасини тубдан ўзгартириб юборган жуда катта революцион ишлар билан белгиланди. Дунё қиёфаси тубдан ўзгарди. Улуғ Октябрнинг жаҳоншумул аҳамияти дунёдаги барча прогрессив кишиларнинг шонли 50 йилликка қизғин тайёргарлик кўраётганларида ҳам намоён бўлмоқда.

Ленинчи партиямиз жаҳон узра озодлик ва адолат байроғини баланд кўтариб, XX асрни инсоният тақдиридаги туб ўзгаришлар асри сифатида шарафламоқда. Халқимизнинг йўли улуғ йўлдир. Унинг шижоати улуғдир. У, келажак авлодлар учун, озодлик йўлини танлаб олганларнинг ҳаммаси учун абадий ўрнак бўлиб қолажак.

Келажак Октябрники, Октябрь тарафдорлариники, Октябрь авлодлариники.

Асримиз коммунизм асри бўлиб қолди.

З. НУРИДДИНОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

БИР-БИРИДАН ҚИЗИҚАРЛИ

ЯНГИ КИТОБЛАР

●

Узоқ умр кўриш учун нималарга аҳамият бериш лозим? Бу ва шунга ўхшаш бошқа саволларга жавоб олмоқчи бўлсангиз **«Тўғри овқатланишнинг илмий асослари»** номли брошюрага мурожаат қилишингиз мумкин. Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти томонидан тайёрланиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти босиб чиқарган бу оммабоп брошюрани медицина фанлари доктори Ғ. Маҳкамов ёзган.

Китобча жуда қизиқарли ёзилган. Автор узоқ умр кўришнинг асосий сабабларини илмий йўсинда таҳлил қилади. Атоқли физиолог ва медик олимларнинг шу хусусдаги қимматли фикрларини китобхонларга ҳавола этади. Айни бир вақтда маҳаллий шароитда олиб борилган илмий кузатиш натижалари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини ўртага ташлайди.

Брошюранинг «Узоқ умр кўришда овқатнинг аҳамияти» деган бўлими шу жиҳатдан жуда характерлидир. Умрнинг қисқа ёки узоқ бўлишига турли омиллар таъсир этади. Ана шулар орасида овқатланишга эътибор бериш муҳим роль ўйнайди. Атоқли рус олими И. И. Мечников узоқ умр кўришда сут ва сут маҳсулотлари, хусусан айроннинг роли катта деб кўрсатган эди. Машҳур физиолог И. П. Павлов эса бундай деб ёзганди: «Овқатга кўп интилиш ва ортиқча кўп тўйиб овқат ейиш — ҳайвонлик бўлса, унга бепарволик билан қараш ва ўз вақтида етарлича овқатланишга эътибор бермаслик нодонликдир».

Олим узоқ умр кўриш масалалари билан бевосита шуғулланган совет мутахассиси профессор Нагорнийнинг қимматли фикрларини ҳам келтиради. Шундай қилиб, китоб муаллифи кишининг овқати рационал, яъни у ҳар бир шахснинг эҳтиёжига мувофиқ бўлмоғи лозим деган фикрни илгари суради.

Шу билан бирга тўғри ва яхши овқатланиб юрадиган кишиларнинг организми ҳар қандай касалликка ва ҳар қандай бактерияларга қарши курашиш қобилиятига эга бўлади, деган фикрни тасдиқлайди.

«Кўпгина кишилар сабзавот ва мевага етарли аҳамият бермайдилар» деб ёзади автор. Бу билан олим ҳақ, албатта. Шу хусусда яна фикр юритиб, айрим илмий фикрларга қарши чиқади. Чунончи, агар эмизикли она сабзавот ва ҳўл мева истеъмол қилса, боласининг ичи кетар эмиш, деган фикр нотўғрилигини исботлайди. Бордию, она бунга амал қилса, ўз соғлиғини ҳам, боласининг соғлиғини ҳам йўқотиб қўйиши мумкин.

Китобчада фойдали витаминлар, карбон сувлари ва ёғларнинг аҳамияти борасида ҳам қимматли фикрлар баён этилган. Шу билан бирга истеъмол қилинадиган таомлар таркибида моддалар миқдори ва бошқалар ҳам жадвалда берилган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти Х. Шайхованинг **«Янги кишини тарбиялашда коллективнинг роли»** номли китобчасини ҳам тақдим этди. Коммунистик ахлоқ масалалари туркумидан чиқарилган бу китобча ҳам китобхонларга манзур бўлди.

Китобча муаллифи коллективнинг тарбиячилик роли хусусида конкрет фикрларни илгари сурган. Бунинг учун у мисолларга ёндошади. Бу ўринда Тошкент темир йўл депосининг машинисти ўртоқ С. Турсунхўжаевнинг айтган мана бу сўзлари ўринлидир: «Киши етуклик даврига етганда ҳунар эгаллайди ва меҳнати уни энди қаноатлантирмайди. Агар у ўз вазифасига виждонан қараса, умумий муваффақият учун жон куйдирса, унда бошқаларнинг ишига бепарво қарамаслик туйғуси уйғонади. Коллективнинг ягона фикр ва ягона ҳаракати билан яшаш улуғ ишдир».

Ўртоқ Х. Шайхова китобчада коллектив меҳнатининг улуғлигини ифодаловчи яна кўп қизиқарли мисоллар келтиради. Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларни фойдали касб эгалари қилиб янги фазилатларга эга бўлган ва бутун куч-ғайратини коммунизмнинг буюк идеалларига хизмат қилишига бағишлаган кишилар қилиб етиштиришда коллективнинг роли катталиги алоҳида уқтириб ўтилган.

Китобчани ўқиган киши улуғ пролетар ёзувчиси Максим Горький, атоқли педагог А. С. Макаренко ва бошқаларнинг коллектив тўғрисидаги қимматли фикрлари билан ҳам танишади.

А. АЛИЕВ.

ЯНГИЧА ТЎЙЛАР

Тўйхона гавжум. Бу ерда келин-куёвнинг қариндош-уруғлари, ёр-дўстлари, ҳаммаҳаллаларидан ташқари Октябрь районининг активларини, маданият уйларининг ходимларини, бадиий ҳаваскорлар ва бошқа кўплаб меҳмонларни учратиш мумкин.

Бу кун Октябрь районидаги Наримонов маҳалла аҳли одатдагидан фарқ қиладиган тўйнинг гувоҳи бўлди. Узун-узун столлар ўзбекнинг жамики ноз-неъматлари билан безатилган. Созандаю-хонандалар ёқимли машқ қилишяпти. Тўй тўрида — келин-куёв. Куёв — инженер Тўхтамурод Исҳоқов. Келин — мураббия Сайёра Тошмуҳамедова. Маҳалла комитетининг раисаси Тожихон Содиқова сўз олиб, икки ёш қалбининг умри боқий, турмуши тотув, бахтли-саодатли бўлишини чин юракдан тилайди. Яна ўйин-кулги, яна ашула, яна қадаҳларнинг жаранги...

Шаҳар маданият уйининг директори М. Абдураҳмонова, Октябрь район хотин-қизлар Советининг раисининг муовини Хайриниса Содиқова ва бошқа жамоатчилик вакиллари ҳам сўз олиб, янги турмуш қураётган ёшларга бахт-саодат тилайдилар. Район ЗАГСининг ходими шу тўйхонанинг ўзида келин-куёвга никоҳ тўғрисидаги гувоҳномани тантанали равишда тақдим этади. Бутун жамоатчилик янги оила қурган ёшларни самимий табриклайди.

М. ЗАРИПОВ.

Компрессор заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Совет ҳокимиятининг ярим асрлик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга астойдил бел боғлаганлар. Барча цех, участка ва бригадаларда ана шу сана шарафига социалистик мусобақа қизиб кетган. Унда иштирок этаётган машинасозларнинг кўпчилиги меҳнатда юксак натижаларга эришмоқдалар. Айниқса, коммунист ўртоқ А. Сибгатулин раҳбарлигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари самарали ишлаяптилар. Нормани доим 130—140 процентдан адо этишяпти. Суратда: бригада бошлиғи А. Сибгатулин (ўнгда) ва слесарь В. Свирин ўртоқлар янги машинани йиғмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

✦ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси полимерлар химияси институти коллективи халқ хўжалиги учун аҳамиятли бўлган турли темаларда изланишлар олиб бормоқда. Суратда: институт ходимларидан химия фанлари кандидати Л. Семёнова (чапдан), аспирант М. Сирожиддинова ва ходим С. Солиҳова ўртоқлар лабораторияда илмий иш олиб бормоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ДЕВОРИЙ ГАЗЕТАЛАР КЎРИГИ

Чирчиқ шаҳар партия комитети «Социалистический Чирчик» газетаси билан бирга завод, фабрика, қурилишлар, олий ўқув юртлари деворий газеталари кўригини ўтказди.

Конкурс жюриси кўрикка тақдим этилган 65 та газета билан танишиб чиқди. «Чирчиқсельмаш» заводи темирчилик-пресс цехининг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари органи бўлган «Кузнец» деворий газетасига биринчи ўрин берилди. Электр кимё комбинати завод бошқармасида чиқадиган «Азотчик» деворий газетаси иккинчи ўринни олди. Бу газеталар редакциялари Чирчиқ шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Шунингдек, деворий газеталар ва кўп тиражли газеталар активларидан 65 киши Фахрий ёрлиқлар билан тақдирланди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

●●●●●●●●●●●●

ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ КАВАЛЕРИ

Яқинда Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг мажлислар залида Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Абдулла Баличга «Қизил Юлдуз» орденини топшириш маросими бўлди. Институт философия кафедрасининг ўқитувчиси Сафар Ўтанов СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Улуғ Ватан урушида кўрсатган мардлиги ва жасорати учун тарих-филология факультетининг ўқитувчиси Абдулла Балич шу орден билан мукофотланганлиги тўғрисидаги Фармонни ўқиб эшиттиради.

Ўртоқ Баличнинг жанговар дўсти, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. Бобоев жанг хотираларидан гапириб берди. Қаҳрамон ўртоқ А. Баличнинг кўксига «Қизил Юлдуз» орденини тақиб қўйди. Шунингдек унга институт Фахрий ёрлиғи ҳам топширилди.

И. ЎРИНБОЕВ,
О. ЭШХОНОВ.

МЕҲНАТ ШАРАФЛАГАН КИШИЛАР

Ҳаяжонли, узоқ вақт эсда сақланиб қоладиган қутлуғ маросим яқинда пойтахтимиздаги 11-мактабда бўлиб ўтди. Мактаб юбилярларига саҳий қуёшимиз нурини эмган гуллар тақдим этгани, уларни қутлуғ ёшлари билан муборакбод қилгани келганларнинг кети узилмайди. Айтмоқчи, шу гулларни меҳр билан парваришлаб, уларни вояга етказган мактабнинг биология ўқитувчиси Малик ака Қодиров ҳам шу бугунги тўйнинг «айбдор»ларидан.

Нози-неъматлар билан безатилган тўкин дастурхон атрофида ўтирганларнинг ҳаммаси ажойиб зиёкорларга ҳавас ила қарашади, ҳар бир киши бирор илиқ сўз билан улар дилини хушнуд этгиси келади.

Юбилей кечасини мактаб директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Тожихон опа Аҳмедова очиб, ўзларининг қутлуғ тўйларини нишонлаётган М. Қодиров, З. Авезова, В. Валиев ва Б. Расулеваларни мактаб педагогика коллективи ва кечага йиғилганлар номидан қизғин табриклади.

Октябрь район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ С. Сайдахмедов юбилярларнинг ёш авлодни тарбиялаш соҳасида 40 йилдан ортиқ муддат ичида олиб борган самарали ишлари ҳақида гапирди. Сўнгра у Ўзбекистон Маориф министрлигининг топшириғига мувофиқ юбилярлардан Малик Қодиров ва Зинаида Авезова ўртоқларга «Халқ маорифи аълочиси» нишонини топширди.

Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Саидов, А. Сиддиқов, «Иттифоқ» маҳалласи номидан маҳалла отахони Р. Каримов, Тошкент чинни заводи коллективи номидан А. Қудратиллаев ва бошқа ўртоқлар ҳам юбилярларни қизғин табриклаб, уларга эсдалик совғалари тақдим этдилар.

Мактаб ўқувчилари ва бадиий ҳаваскорларининг юбилярлар шаънига айтган шеър ва қўшиқлари ҳаммани ҳаяжонлантирди.

Юбилярлар ўзларига кўрсатилган чуқур ҳурмат ва эҳтиром учун кечага тўпланганларга миннатдорчилик изҳор қилдилар, бундан буён ҳам ёш авлодни тарбиялаш ишига муносиб ҳисса қўшиш ниятида эканликларини айтдилар.

Кечага келган ҳар бир кишининг қалбида зиё тарқатувчиларга нисбатан меҳр-муҳаббат ҳислари жўш урарди...

С. ЕҚУБОВ.

ЗАФАРИМИЗ СЕНГА, ОКТЯБРЬ!

Коллективимиз шу кунларда зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқда. Ҳаммамиз ўз зиммамизга Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига оширилган мажбуриятлар олганмиз. Ниятимиз катта тўйни муносиб тўёналар билан кутиб олишдир. Шу мақсад сари бор имкониятларни ишга солмоқдамиз, ўзаро социалистик мусобақани кун сайин кенг қулоч ёйдирмоқдамиз.

Бизнинг филиал эркаклар ва болалар костюми, аёллар жакети тикиб чиқаришга ихтисосланган. Буюмларнинг барчаси энг сўнгги моделлар асосида, харидорлар дидига мослаб тайёрланяпти. Магазинларни айланиб, ўз молимизнинг хариди билан танишгач, 4854, 4752-моделдаги эркаклар костюмидан кўпроқ тикиб чиқаришга киришдик. Чунки харидорлар ўртасида бу хил костюмларга нисбатан талаб катта экан. Ҳозирги кунда ҳар икки сменада 420 та катта размердаги ва 320 та кичик размердаги костюм, 510 та аёллар жакетини тайёрлаб, савдо точкаларига жўнатяпмиз. Буларнинг барчаси аъло сифатлидир.

Бир кунда шунча маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун озмунча меҳнат сарф қиламизми! Ҳамкасбларим ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш йўлини изламоқдалар. Илгарилари 5-цехда меҳнатни мукаммал ташкил этмаган эканмиз. Шунинг учун ҳам ҳар сменада тайёрланилган жакетлар сони 220 тадан ошмас эди. Кейин ўйлаб туриб, ишчи кучини бирлаштиришга қарор қилдик. Бу бизга катта самара берди, операцияларни конвейер усулида бажариш имкони туғилди. Натижада иш вақтидан фойдаланиш коэффициенти анча ошди. Эндиликда ҳар сменада 255 та, баъзи кунлари бундан ҳам ошириб жакет тайёрланилаяпти.

Айни пайтда серунум агрегатлар ҳам ютуқларимизга ютуқ қўшаяпти. Ҳозирги кунда 2-цех 220 классли ярим автомат агрегатлари билан жиҳозланаяпти. Бу машинанинг обороти одатдаги агрегатларникидан анча тез. Пировардида ҳар сменада кўплаб қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш имкониға эга бўлаяпмиз. Бу эса филиал бўйича планларнинг ортиғи билан бажарилишига олиб келаяпти. Ўтган ойда филиал коллективи топшириқни 103,6 процент қилиб адо этди. Олдинги ойларда ҳам қувончли кўрсаткичларни қўлга киритганмиз.

Фақат сон кетидан қувиш бизга одат эмас. Тикувчи—мотористкаларимиз маҳсулот сифатини оширишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бракчиларни қаттиқ изза қиламиз. Кимдаким beпарволикка, масъулиятсизликка йўл қўйиб, тикилаётган кийим-бошни бузиб қўйса, унга жарима солинади. Сўнг ўз ҳамкасблари олдида брак маҳсулот ишлаб чиқариб, ҳамманинг юзини ерга қаратганлиги учун жавоб беради. Шунинг учун ҳам тикувчи машина ёнига ўтириши билан бутун фикрини моделдаги кийим-бошни намунали қилиб тикишга қаратади. Сифат масаласига жиддий эътибор бераётганлигимиз туфайли филиалимиз сўнгги йилларда заказчи ташкилотлардан ҳам, харидорлардан ҳам бирорта рекламация олгани йўқ. Бу, албатта, коллективимиз шуҳрати, обрўси, меҳнатининг натижасидир.

Мен шу ўринда корхонамиз шуҳратига шуҳрат қўшаётган, обрў-эътиборини ошираётган ҳамкасбларим номини тилга олиб ўтмоқчиман. Бизда меҳнатдан бахт топганлар оз эмас. Ўзим ҳам шу корхонага ишга келганимга ҳозир йигирма йил бўлиб қолди. Ўшанда ёш қиз эдим. Устозлар ёрдамида тикувчилик касбини ўргандим, сўнг ўзим бошқаларни ишга ўргатдим. Шогирдлар тайёрладим. Ҳозир шогирдларимнинг ҳам ўз шогирдлари бор.

Эр-хотин, ота-бола, опа-сингиллар бир дастгоҳ ёнида елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар. Старший механик А. Бошмаков ўз умр йўлдоши билан салкам чорак асрдан бери филиалимизда меҳнат қилади. Раҳима Зокирова, Норпошша Юсупова, Антонина Ишчук каби ўнлаб кекса чеварлар ҳам ўз оила аъзолари билан корхона ютуғига ютуқ қўшмоқдалар.

Юбилей йилида олдимизда улкан вазифалар турибди. 1 июлдан бошлаб планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлай бошлаймиз. Бунинг учун биз олдиндан пухта тайёргарлик кўриб қўйганмиз. Август ойида корхонамизда беш кунлик иш ҳафтаси жорий этилади. Партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлигига жавобан тағин ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қиламиз.

Юбией йили планини 28 декабргача тўла адо этамиз. Улуғ Октябрь байрамигача ўн ойлик топшириқни ортиғи билан бажариб, қўшимча минглаб сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз. Бутуниттифоқ енгил саноат ходимлари кунини ёруғ юз билан кутиб олди чеварларимиз. Улар барча ватандошларимиз қатори шонли юбилейни улкан зафарлар билан нишонлайдилар.

Машкура ТУРСУНОВА,
«Юлдуз» фирмаси 1-филиалининг тикувчи-мотористкаси, коммунистик меҳнат зарбдори.

ЛЕНИНГРАДДАН келган қардош бинокорлар Тошкентда уй-жой қурилишини кундан-кунга жадаллаштираяптилар. Улар қўлидан чиққан қатор уйларга шаҳарликлар ўз оилалари билан кўчиб киришди. Эндиликда эса янги-янги уйларни бунёд этиптилар. Суратда: ленинградлик бинокорлар ишлаётган қурилиш майдони.

А. Тўраев фотоси.

ОШХОНА ОЗ, ХИЗМАТИ ПОСОЗ

Қайси оҳангаронлик билан суҳбат қурманг, улардан шундай илиқ сўзларни эшитасиз: нимасини айтасиз, поселкамиз бир вақтлари қуруқ сайхон жойлардангина иборат эди. Ҳатто кўзга кўринарли бирорта бино ҳам йўқ эди. Саноат корхонаси ҳақида-ку гап юритиб ҳам бўлмасди. Очиғроғи, поселкамиз гўё эсдан чиқиб қолган поселка ҳисобланарди.

Мана ҳозирчи... Бугунги Оҳангароннинг кўрки, бағрида тинмай ишлаб турган қурилиш материаллари корхоналарининг басавлат қомати поселканинг обод, гўзал келажагидан далолат бериб турибди. Поселка кўчаларини айланар экансиз кўпқаватли уй-жой бинолари, болалар боғча ва яслилари, ямяшил боғлар бағрида қад кўтарган мактаблар кўзга ташланади. Бир сўз билан айтганда бир вақтлари «ўгай» бўлиб келган бу поселка мана бугун замонавий, келажаги порлоқ шаҳарлардан бири бўлиб қолди.

— Поселкамизнинг шаҳар сифатида қайта туғилиши,— дейди шаҳар Совети раисининг ўринбосари Любовь Георгиевна Холина,—поселкамиз аҳолисини жуда руҳлантириб юборди.

— Бу томондан-ку сизларни табриклаймиз, хўш, поселкада умумий овқатланиш ва аҳолига савдо хизмати кўрсатиш ишлари қандай йўлга қўйилган?—сўрадик ундан. Суҳбатимизда қатнашаётган «Оҳангаронторг» директори Тўлқин Акбаров бунга жавобан кулиб қўйдида, кейин:

— Афсуски, ҳозирча ишимиз айтарлик яхши эмас,— деди.

Биз бир қатор заводлар ҳузуридаги ошхоналарни бориб кўрдик, савдо хизмати магазинларида бўлдик. Лекин ҳақиқий аҳвол ўртоқ Акбаровнинг силлиққина «ҳозирча яхши эмас» деганидек бўлиб чиқмади. Амалда Оҳангаронда ҳаммаси бўлиб бор-йўғи тўрттагина ошхона бор экан. Биз «Сантехлит» заводи ҳузуридаги 3-категорияли ошхонада бўлдик. Ошхонанинг юз кишига мўлжалланган овқатланиш зали кенг ва озода. Бу ерда ошпазлар ҳар куни 4—5 хил биринчи, 8—9 хил иккинчи овқат ассортиментларини тайёрлашади. Буни қарангки, шундай бўлса ҳам айниқса тушки овқат вақтида негадир ошхона залида хўрандалар кам кўринарди. Нима учун? Ахир овқатланиш зали яхши ускуналанган. Бизни масаланинг бошқа томони қизиқтириб қолди. Бу ерда негадир таомларнинг нархи бирмунча қиммат. Гўштлик карам шўрва бир порцияси 22 тийин, иккинчиси яъни жаркоп порцияси 26 тийин турар экан. Айтайлик, хўранда учинчисига бир стакан компот билан нонга 15 тийин тўлади. Шундай қилиб фақат тушки овқатланиш учун у 63 тийин сарфлаши керак.

Эҳтимол, бошқа саноат корхоналари ҳузуридаги ошхоналарда аҳвол бошқачадир, деб ўйларсиз. Биз шифер заводи қошидаги ошхонада ҳам бўлдик. Дарвоқе бу ерда аҳвол бошқача экан. Бошқача деганда сиз яна бу ерда овқатлар бирмунча арзон экан, деб тушунманг. Аксинча фақат тушки овқатланишнинг ўзига 65—70 тийиндан кам сарфламайсиз. Бошқа ишчи ошхоналарида ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

«Сантехлит» заводининг директори ўртоқ В. П. Бережной бу тўғрисида бизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Ҳамма касал ОРСимизда керакли иқтисодий база йўқлигидадир. Агар ОРС ўз қарамоғидаги ушбу ошхоналарни «Оҳангаронторг» правлениесига ўтказмас экан, бизнинг ошхоналаримиз бундан кейин ҳам норентабель бўлиб қолаверади.

Ўртоқ Бережнойнинг бу фикри билан ОРС ходимлари негадир келиша олишмаяпти.

— Агар саноат корхоналарининг раҳбарлари,— дейди ОРС директори ўртоқ С. К. Хурдаянц,— КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг умумий овқатланиш тармоқлари ишини яхшилаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириб бориб, ўз ошхоналарини бепул ёқилғи, сув, зарур бинолар билан таъминлаганларида эди, тайёрланаётган таомлар таннархи бирмунча арзонлашган бўлур эди.

Дарҳақиқат шундай. Ҳозирча бирорта корхона директори бу муҳим қарорга амалий ёндошгани йўқ. Шу сабабли бу ошхоналар учун ҳар бир майда элементар нарсаларга ҳам ҳақ тўлашга тўғри келмоқда. Жумладан ишчилар таъминоти бўлими иқтисодий томондан камқувват бўлишига қарамай ўтган уч ой мобайнида фақат транспорт учун минг сўм, ошхоналарга сут келтириш учун ҳар ойда 400 сўм сарфлашга мажбур бўлишган. Ошхоналарга ёқилғи келтиришнинг ўзига ишчилар таъминоти бўлими ҳар ойда юз сўмдан ҳақ тўлаган. Агарда ана шу сарфланган маблағларни корхоналар ўз зиммасига олишганда эди, таомларнинг таннархи сўзсиз камида 20—25 процент камайган бўлар эди.

Фақат умумий овқатланиш тармоқларигина эмас, Оҳангаронда саноат товарлари билан савдо хизмати кўрсатиш ҳам унча яхши эмас. Кўпгина савдо магазинлари жойлашган бинолар харидорлар талаби даражасида эмас. Улар эски, зах, қоронғи биноларга жойлашган. Харидорларнинг талаб ва эҳтиёжлари, уларнинг истаклари билан бу ерда ҳеч ким қизиқмайди десак хато қилмаймиз.

Область ва республикамизнинг савдо ташкилотлари бу ёш ва навқирон шаҳарга яқиндан ёрдам беришлари, аҳолига маданий савдо хизмати кўрсатишдаги икки ёқлама раҳбарлик структураси ҳақида ўйлаб кўришлари, шу билан бирга янги савдо корхоналари—ошхона, магазин, ресторанлар қурилишини кучайтиришлари ва уларни малакали кадрлар билан таъминлашлари лозим.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

ОБОД ВА КЎРКАМ

Областимиз қишлоқлари қиёфаси ҳам тубдан ўзгариб бормоқда. Улар кўркамлашяпти, гўзаллашяпти. Ҳозир бирор қишлоқ йўққи, у ерда янги бино қурилмаётган, уйлар ҳам тобора кўпроқ қад кўтармаётган бўлсин. Ҳозирнинг ўзидаёқ кўплаб колхоз ва совхозларнинг қишлоқлари, посёлкалари шаҳарни эслатади. Уларда истиқомат қилиш учун ҳамма зарур шароит—газ, ичимлик сув, иситиш тармоқлари бўлган икки қаватли кўп квартирали уйлар бор.

Ҳашаматли маданият саройлари, клублар, корхоналар корпусларини эслатувчи хўжалик ва ишлаб чиқариш бинолари, ремонт устахоналари ва бошқа шу каби иморатлар тобора кўпроқ қурилмоқда. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Правда», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», Оққўрғон районидаги Димитров номли, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозлар қишлоқларининг гўзал қиёфаси баҳри-дилингизни очади.

Ана шуларнинг ҳаммаси КПСС XXIII съездининг қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини янада ривожлантириш, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини ошириш, турмуш шароитини яхшилаш ҳақидаги кўрсатмаларини амалга ошириш учун курашаётган бинокорлар меҳнатининг натижасидир. Ҳа, эндиликда қишлоқ бинокорлари катта куч бўлиб қолди. Улар давлат маблағлари, колхозлар ажратган пуллар ҳисобига область қишлоқ ва посёлкаларида тобора кўпрок капитал қурилиш ишларини амалга оширмоқдалар. Йилдан-йилга ортиб бораётган капитал маблағларни муваффақиятли ўзлаштириш йўлида тиним билмаяптилар.

Қишлоқ бинокорлари ўтган хўжалик йилида чакки ишламадилар. Энг йирик бинокорлар коллективларидан «Ташоблсельстрой» ва «Ташоблколхозстрой» трестлари қурувчилари йиллик пудрат ишлари планини ортиғи билан адо этдилар. Қатор кўчма механизациялашган колонналар коллективлари ҳам топшириқнинг уддасидан чиқдилар. Колхоз ва совхозлар посёлкаларини комплекс қуриш, бинокорлар меҳнатини ташкил этишнинг прогрессив усули бўлган механизациялашган кўчма колонналарнинг кўпайиши, уй-жойлар, клублар, болалар муассасалари ва бошқа жамоат ҳамда ишлаб чиқариш биноларининг такомиллашган лойиҳаларини яратиш ва биноларни шу асосда қуриш каби тадбирлар қишлоқ қурилиши маданиятини анча оширишга олиб келди.

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

Кенгашда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги масалага жуда кўп тўхталди. Қатор коллективлар Совет ҳокимиятининг ярим асрлик тўйига муносиб тортиқлар тайёрлаб давлат планларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Айниқса, 6-қурилиш ва «Ташоблколхозстрой» трестлари коллективи самарали ишлаяпти. Қурувчилар беш ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини ортиғи билан адо этдилар. Бир қанча кўчма механизациялашган колонналар ҳам юбилей йили планларини бажаришда дуруст кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Аммо аксарият бинокорлик ташкилотлари улуғ сана шарафига олинган социалистик мажбурият уёқда турсин, ҳатто давлат планларини ҳам бажаришнинг уддасидан чиқмаяпти. Бу соҳада «Ташоблсельстрой» трести, ёрдамчи пудратчи ташкилотлар оқсамоқда. Трест шу йилнинг беш ойлик қурилиш-монтаж ишлари планини 97 процент қилиб бажарди. Унинг кўпчилик бўлинмаларининг иш кўрсаткичлари бундан ҳам камдир. Улар уй-жой, маданий-маиший муассасалар, ишлаб чиқариш ва хўжалик бинолари қурилишини ҳаддан ташқари чўзиб юбормоқдалар. Аксарият объектлар ўз вақтида фойдаланишга топширилмаяпти.

Қишлоқларда қурилиш ишларининг оғирлиги ҳамон колхозлараро қурилиш ташкилотлари зиммасига юклатилган. Бу ташкилотлар капитал қурилиш ҳажмини йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. Лекин уларнинг кўпчилиги планларнинг бажаришни уддасидан чиқмаяпти. Капитал маблағ ўзлаштириш, қурилиш-монтаж ишлари планларини бажармаяптилар, уй-жойларни жуда сусткашлик билан қурмоқдалар. Бўка, Юқори Чирчиқ, Калинин, Янгийўл колхозлараро қурилиш ташкилотлари йил бошидан бери қурилиш ишларини бирор кўрсаткич бўйича ҳам бажармаяпти.

Жуда кўп маданий-маиший муассасалар бир неча йил давомида битказилмаяпти. Кенгашда сўзга чиққан нотиқлар қуриб битказилиш муддати ўтиб кетган объектларни мисолга келтирдилар. Масалан, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозида маданият саройи қурилиши 1961 йилда бошланган эди. Лекин у ҳамон фойдаланишга топширилганича йўқ. Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда молхона қурилиши бир неча йилдан бери тугатилмайди. Оққўрғонда 240 ўринли касалхона қурилишида ҳам худди шундай аҳвол содир бўлмоқда.

ҚИШЛОҚ БИНОКОРЛАРИНИНГ ОБЛАСТЬ КЕНГАШИДАН

Қурилиш сифати кўнгилдагидек эмас. Бунинг устига лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида тайёрланмайди, уларда замонавий прогрессив материаллардан фойдаланиш ҳисобга олинмайди. Эски тузилган лойиҳалар заказчиларга тақдим этилаверади. Оқибатда у ёки бу объект учун ишлатиладиган бинокорлик материалларининг айримлари бошқа материаллар билан алмаштирилади.

Қишлоқ қурилиши хўжаликнинг муҳим соҳасидир. Шунинг учун ҳам уни юксалтириш масалалари билан муттасил шуғулланиш район, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари, район ижроия комитетларининг энг муҳим вазифаларидан бири бўлмоғи даркор. Лекин аксарият район партия комитетлари, район ижроия комитетлари қишлоқ қурилишига лозим даражада эътибор бермаяптилар. Ҳамон унга иккинчи даражали иш деб қарамоқдалар. Бундай кайфиятга хотима бериш, қурилишнинг бориши устидан муттасил назорат қилиб туриш шу куннинг талабидир.

Қишлоқ қурилишида кадрлар кўнимсизлиги шу вақтгача барҳам емаган. Бу катта қийинчиликлар туғдирмоқда. Қурилиш ишчи кучи билан етарли таъмин этилмаганлиги ёки уларнинг тўхтовсиз келиб-кетиб туришидан зарар кўрмоқда, —объектлар тез ва соз қурилмаяпти. Шуниси ачинарлики, қишлоқ бинокорларининг маданий-маиший турмуш шароитини яхшилаш билан на бинокорлик ташкилотлари раҳбарлари, на район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари етарли шуғулланмаяптилар. Улар турар-жойлар билан тўла таъминланмаган. Маданий хизмат кўрсатиш савияси жуда паст. Бунинг устига қишлоқ қурилишида аксарият жараёнлар қўл кучи билан бажарилмоқда. Машина-механизмлар камчиллик қилаяпти. Машиналар қаровининг ёмонлиги, уларни ремонт қилиш яхши йўлга қўйилмаганлиги оқибатида мавжуд бинокорлик механизмлари кўпинча бекор туриб қолмоқда. Бу областда қишлоқ қурилиши асбоб-ускуналарини ремонт қилиш учун йирик база ташкил этишни тақоза этади. Айни вақтда қишлоқ қурилиши учун машина-механизмлар ажратишни кўпайтириш лозим.

ЕТИЛГАН МАСАЛАЛАР

Беш йилликнинг қолган уч йилида областимиз қишлоқ бинокорлари жуда катта ҳажмдаги капитал қурилиш программасини амалга оширишлари керак. Шу давр ичида тахминан 235,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш назарда тутилади, сув хўжалиги қурилиши бу ҳисобга кирмайди.

Шундай катта ҳажмдаги ишларни бажариш ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Бунга пухта тайёргарлик кўриш, ҳар бир объектни қуриш учун лозим бўлган маблағ, материаллар ва ишчи кучини тўғри ҳисобга олиш ва меҳнатни шу асосда ташкил этиш керак. Аввало қурилишнинг базаси — бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш керак. Ҳозирги вақтда мавжуд бўлган турли корхоналар — ғишт ва ёғоч ишлари йиғма-темир бетон конструкциялари заводлари, қум-шағал карьерларининг ишлаб чиқариш қуввати эҳтиёжни тўла қондира олмаяпти.

Шуни ҳисобга олиб республика Қишлоқ қурилиш министрлиги областда қатор бинокорлик материаллари саноати корхоналари қуришни белгилади. Бунинг учун 15 миллион сўм давлат маблағи ажратилади. Шу маблағ ҳисобига бир неча йиғма темир бетон конструкциялари, девор панеллари, металл конструкциялари заводлари, ремонт-механика корхоналари, моддий-техника таъминоти, автомобиль базалари ва бошқа иншоотлар қурилади. Лекин шуни очиқ айтиш керакки, бу корхоналар ҳам областимиз қишлоқ қурилиши талабларини тўла бажара олмайди. Шунинг учун бундан ташқари корхоналар қурилиши керак. Унга алоқадор бўлган республика ташкилотлари ана шу масала ҳақида ўйлаб кўришлари керак. Чунки моддий базанинг етарли бўлмаслиги қишлоқ қурилиши ҳажмини кенгайтириш, индустриал даражасини оширишга тўсқинлик қилмоқда.

Кенгаш қатнашчилари шуни таъкидладиларки, мавжуд бинокорлик ташкилотлари, уларнинг сони кейинги йилларда кескин ошган бўлса ҳам, қурилиш планларининг тўла бажарилишини таъминлай олмаяпти. Кейинги йилларда қурилиш ҳажми янада кенгайиб бориши эса қурилиш ташкилотларининг сони ва қувватини оширишни талаб этади. Шуни ҳисобга олиб, областда яна бир бинокорлик трестини ташкил этиш керак.

Қишлоқ қурилишини кадрлар билан таъминлаш энг муҳим масаладир. Олий ва ўрта махсус маълумотли бинокор, инженер ва техниклар қишлоқ қурилишида жуда кам. Мана бир неча йилдирки, область қишлоқ қурилишига олий ўқув юртини битирган бирорта ҳам мутахассис қабул қилинмаган. Бинокорларнинг кўпчилиги практик ёки жойларда ташкил этилган курсларда ҳунар ўрганган кишилардир. Ҳозирги замон қурилиш техникаси объектларда давр билимлари билан қуролланган мутахассис ишчилар ишлашини талаб қилади. Шунинг учун республика госплани ҳар йили қишлоқ қурилиши учун ёш мутахассислар ажратиши керак.

Районларда қурилиш билан асосан архитектурларгина шуғулланяпти. Албатта улар қурилиш давомида ҳосил бўладиган масалаларни оператив ҳал қила олмайдилар. Лойиҳалаш, қурилиш ва заказчи ташкилотлар ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашда ожизлик қилмоқдалар. Эндиликда мамлакатимиздаги қардош республикалар тажрибаси асосида район ишлаб чиқариш бошқармалари ҳузурида капитал қурилиш бўлимлари ташкил этиш вақти келди.

Қишлоқ қурилишини бош пудратчи ташкилотдан ташқари кўплаб ёрдамчи ташкилотлар ҳам олиб бормоқдалар. Аксарият қишлоқ объектлари майда бўлганлиги учун ёрдамчи пудратчи ташкилотлар унда ўз улушларини бажаришга шошилмайдилар, бундан манфаатдор бўлмаяптилар. Натижада қурилиш судралади. Бунга хотима бериш учун махсус ишларни бажариш вазифасини ҳам бош пудратчи зиммасига юклаш керак.

* * *

Яқинда область партия комитети томонидан чақирилган областимиз қишлоқ бинокорларининг кенгашада қишлоқ қурилишига капитал маблағ сарфлашнинг самарадорлигини ошириш масаласи атрофлича муҳокама қилинди. Кенгашда сўзга чиққан нотиқлар қишлоқ бинокорлари олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши учун қандай чора-тадбирлар кўриш лозимлиги ҳақида алоҳида тўхталиб ўтдилар. Кенгашда Тошкент областида қишлоқ қурилишига капитал маблағлар сарфлашнинг самарадорлигини янада ошириш юзасидан тавсиялар қабул қилинди.

Кенгашда область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов, область партия комитетининг секретари К. Н. Бекаев ўртоқлар иштирок этди.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

АВЕНИН

Украина ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси А. В. Кирсанов бошчилигида авенин номли янги дори олинди. Ўсимликларда (лавлаги ва шунга ўхшашларда) ўтказилган тажрибалар авениннинг зараркунандаларга қарши курашда самарали препарат эканлигини кўрсатди. Ўсимликларни ҳимоя қилиш давлат комиссияси авенинни кўплаб ишлаб чиқаришга қарор қилди.

СИНТЕТИК ИКРА

Ленин мукофоти лауреати академик А. Н. Несмеянов бошчилигидаги бир группа совет олимлари синтетик икра олишга муяссар бўлдилар. Синтетик икра ташқи кўриниши, ранги, таъми билан табиийдан фарқ қилмайди. Яқин вақтларда синтетик икранинг мазасини татиб кўрамиз, албатта. «Ҳаммангизга ёқишига амилмиз»,—дейишади унинг яратувчилари.

АВТОМОБИЛЬ-СОВУТГИЧ

Фойдали қазилмалар олинаётганда кўпинча шахталарни сув босиб кетади. Бу ерости сувларини кўпинча насослар ҳам уддалай олмай қолади. Бу эса кончилар ишини қийинлаштиради. Мана энди бу масала яқинда яратилган автомобиль-совутгич ёрдамида муваффақият билан ҳал қилинди. Автомобиль-совутгич ҳавони тозаламасдан 130—135° гача совутиб, босим остида шахтага йўналтиради. Совуқ ҳаво қатламларини тезда музлатиб, сувнинг ҳам чиқишини тўхтатиб қўяди. Кейин кончилар қазилмани олиб, юқорига жўнатаверадилар. Автомобиль соатига 26000 килокалория совуқлик иш унуми бераолади. Бу кончилик саноати учун жуда катта иқтисод беради.

ЧИҚИНДИДАН ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛИ

Тошкент политехника институти кимё-технология факультетининг бир группа ходимлари қоғоз саноати чиқиндиларидан янги пластик яратдилар. Арзон ва чиройли бўлган янги пластикдан қурилиш ишларида муваффақият билан фойдаланиш мумкин.

Қ. АҲМЕРОВ,
кимё фанлари кандидати.

Она-Ватан бўйлаб

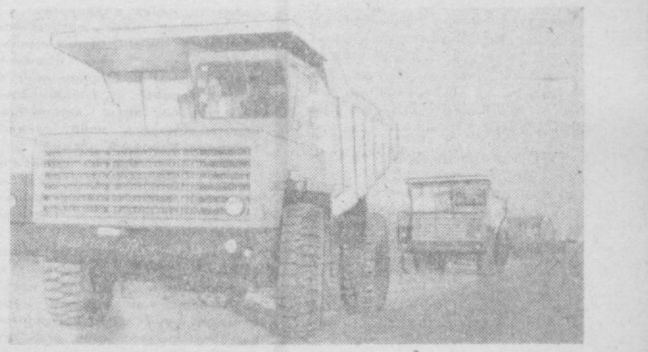

БЕЛОРУССИЯ ССР. Жодинодаги Белоруссия автомобиль заводида кучли автосамосваллар ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Корхона ишлаб чиқараётган кўптонналик автосамосваллар мамлакатимиздаги кўплаб янги қурилишлар ҳамда чет элларга жўнатилмоқда. Суратда: 27 тонналик «БЕЛАЗ-540» автосамосвалларининг янги партияси.

П. Новаторов фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЧУКОТКА. Бу диёрнинг тундралари беқиёс кенг. Унда буғиларнинг сон-саноқсиз подалари кўчиб юради, тоғлари улуғвор ва бойликка сероб. Овчилар ва буғичилардан иборат қадимий халқи қобилиятли ва меҳнатсевар. У бу кунда янги ҳаёт кечираяпти. Билибино олтин кони яқинида Заполярьенинг биринчи атом электростанцияси қад кўтармоқда. Қирғоқ бўйи портларида иш қайнайди. Ерлик миллатларнинг фарзандлари мактабларда, техникумларда, институтларда ўқимоқда. Суратда: янги «Т-108» трактори «АН-14» самолётидан туширилмоқда. Бу трактор Заполярьедаги атом электростанцияси қурилишида фойдаланиш учун мўлжалланган.

К. Мустафин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

□ Тошкент йўл мактаби йил бошидан буён пассажир поездлари учун 140 машинист тайёрлаб берди. Мактаб тингловчилари иккинчи класс тепловоз ҳайдовчиси мутахассислигини олдилар. В. Қурбонмуродов, И. Осипов, Р. Игошин ўртоқлар билимларни пухта эгаллаганликларини кўрсатдилар.

А ПАШКОВА.

□ «Главмосстрой» шаҳарчаси билан Беруний майдонини Чилонзор Оқтепаси орқали боғловчи 13-автобус маршрути ишга туширилди.

М. АФЗАЛОВ, Т. СОЛИҲОВ.

□ Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг биринчи бўлими марказида очилган янги ясли 50 дан ортиқ кичкинтойни ўз бағрига олди. Яслига «Октябрнинг 50 йиллиги» номи берилди.

Б. САЙДАЛИЕВ.

□ Ўзбекистон ССР халқ рассоми Чингиз Ахмаров Тошкент Давлат педагогика институти студентлари билан учрашиб ўз ижодий режалари ҳақида сўзлаб берди. Рассом яратган ўзбек шеъриятининг отахони Алишер Навоий қаҳрамонлари образлари галлереяси ёшларда катта таассурот қолдирди.

Ў. ИБРОҲИМОВ.

□ Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхозининг 1-участкасида янги алоқа бўлими иш бошлади.

М. КАНЗАФАРОВ.

□ Чирчиқ шаҳар ишчи ва хизматчиларининг 10 мингдан ортиқ ўғил-қизи бу йилги ёзда пионер лагерларида дам олади. Тоғ ёнбағирларида бу мавсумда 8 та пионер лагери янгидан ишга тушди.

□ 28 йигит-қиз механизаторлик гувоҳномаси олди. Улар Бекободдаги Ленин номли колхозда ташкил қилинган 6 ойлик курсни тамомлаб чиқдилар.

А. ҲАМДАМОВ.

□ Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхози 4-бўлимида 60 ўринли болалар боғчаси биноси қад кўтарди.

Т. МИРҚУРБОНОВ.

ЯХШИ ДАМ ОЛИШАЯПТИ

Ҳар меҳнат ҳафтасидан кейин ёру-биродарлар, ҳамкасб дўстлар билан соя-салқин манзилгоҳларда дам олиб, мазмунли хордиқ чиқаришга не етсин. Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикасининг инженер-техник ходимлари ва ишчилари ҳар дам олиш кунида шаҳар атрофидаги хушманзара, соя-салқин жойларда мириқиб хордиқ чиқаришаяпти. Фабриканинг касаба союз ташкилоти меҳнаткашларнинг дам олиш кунларини мазмунли ўтказишлари учун зарур чора-тадбирларни кўриб келмоқда.

Дам олиш куни эрталаб фабрика ишчилари корхона ҳовлисига оила аъзолари билан тўпланишади. Улар 4 та автобусга ўтириб, Бўстонлиққа дам олиш учун чиқиб кетишади. Ишчиларнинг яхши дам олиб қайтишлари учун ҳамма қулайликлар яратиб берилган. Улар борган ерларида волейбол, шахмат-шашка ва спортнинг бошқа турлари билан машғул бўлишлари, яқин-атрофга саёҳатга чиқишлари мумкин.

Фабрика маъмурияти ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари ҳам мириқиб дам олиши учун катта ғамхўрлик кўрсатиб келаяпти. Бўстонлиқдаги Сойлиқ қишлоғида жойлашган «Искра» пионер лагерида фабрика ишчиларининг болалари ўз каникулларини ўтказишаяпти. Лагерда ҳозир бир йўла 450 бола дам олаяпти.

Бу ерда барча қулайликлар муҳайё. Катта бассейн ўқувчилар хизматида. Бундан ташқари корхона томонидан ташкил этилган соғломлаштириш санаторийси ҳам намунали хизмат кўрсатаяпти. Фабрика яқинидаги 73-мактабда ташкил этилган шаҳар пионерлар лагерида ҳам ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари хордиқ чиқаришаяпти. Ўқувчилар шаҳарнинг турли диққатга сазовор жойларига тез-тез экскурсиялар уюштириб туришипти.

Фабриканинг 23 ишчи-хизматчиси шу кунларда Иттифоқимизнинг марказий курортларида, 40 киши санаторийларда хордиқ чиқараяпти. Бундан ташқари фабриканинг бирқанча ишчиси республикамиздаги «Сўқоқ», «Чортоқ», «Обираҳмат», «Қибрай», «Ботаника» ва бошқа санаторий ҳамда дам олиш уйларига йўлланма олишган. Улар ўз меҳнат отпускаларини кўнгилли ўтказишаяпти.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ТОШКЕНТ. Шаҳарнинг парк ва хиёбонлари шу кунларда кишилар билан гавжум. Ҳар оқшом минглаб тошкентликлар соя-салқин хиёбонлар, шинам кафе ва павильонларни тўлдиришади. Суратда: «Лотос» павильонида. Бу ерда муздек мороженое таомил қилиш мумкин.

А. Горокрик ва А. Поляков фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ДИПЛОМ СПЕКТАКЛИ

Островский номли Тошкент театр ва рассомчилик институтини сиртдан битириб чиқаётган студентлар диплом ишларини Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театрида намойиш қилдилар.

Студентларнинг диплом иши ўзбек халқ шоири Уйғуннинг «Навбаҳор» драмаси эди.

Бош ролларда: Дадавой ролида Хоразм область музикали драма театрининг актёри Султон Отаниёзов, Музаффар ролида Нукус театрининг Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артисти Қозоқбой Юсупов, секретарь Ҳакимжон ролида республикада хизмат кўрсатган артист Ориф Алимахсумов, Қаландаров ролида Маҳмуд Иброҳимов (Наманган театридан), раис Дадахоннинг қизи Баҳор ролида театр рассомчилик институтининг II курс студенти Ҳолида Ҳошимова ўйнадилар.

Бу спектакль театр ва рассомчилик институтининг сиртқи бўлимлари учун биринчи тажриба бўлиб, томошабинларда катта таассурот қолдирди.

А. НОРҚУЛОВ.

КИБЕРНЕТИКА ЕНГИЛ САНОАТДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг илмий ходими М. Раҳмонова шу кунларда Тошкентдаги «Қизил тонг» фирмасида илмий иш олиб бормоқда. У «М—20» маркали электрон ҳисоблаш машинаси ёрдамида хотин-қизлар учун тикилаётган пальтолар тайёрлашнинг тармоқ график ҳисобларини ишлаб чиқаётир.

Кейинги вақтларда кибернетик ҳисоблаш машиналари енгил саноат тармоқларида дадил қўлланилмоқда. Бу янгилик енгил саноат корхоналарида ишни ташкил қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини ихчамлаштириш ҳамда тайёрланаётган кийим-кечакларнинг таннархини ҳар томонлама арзонлаштириш йўлларини топишда катта қулайликлар яратмоқда.

МУВАФФАҚИЯТСИЗ САФАР

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси мамлакат биринчилиги мусобақаларида пайдо бўлган танаффусдан фойдаланиб, Польшага сафар қилган эди. Ўзбекистон футболчилари бу сафарга уч етакчи ўйинчилари — Ю. Пшеничников, Э. Абдураимов, Г. Красницкийсиз жўнашган эди. Бу ҳол команданинг ўйинларига таъсир этмай қолмади. Натижада «Пахтакор» Польшадаги халқаро учрашувларни муваффақиятсиз ўтказди. Биринчи ўйинни Польша ёшлар терма командаси билан ўтказиб, 1:5 ҳисобида мағлубиятга учради. Иккинчи ўйинда эса «Влукняж» командаси билан мусобақалашиб, 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди. Польша олимпиада терма командаси билан бўлган ўйинда пахтакор ўз дарвозасидан жавобсиз икки тўп ўтказиб, яна мағлубиятга учради.

* * *

СССР терма клублари командаси Монреал шаҳридаги халқаро турнирнинг иккинчи ўйинида Дортмунд шаҳрининг Европа кубогини қўлга киритган машҳур «Боруссия» командаси билан мусобақалашди. Ўйин 2:1 ҳисобида Ғарбий Германия футболчилари ғалабаси билан тугади. Совет командасида тўпни Э. Абдураимов киритди.

СССР—АВСТРИЯ

Футбол бўйича Европа биринчилиги учун саралаш мусобақалари бошланди. СССР терма командаси 11 июнда Москвада Австрия терма командаси футболчилари билан биринчи расмий учрашувни ўтказди. Учрашувнинг биринчи бўлимида совет командасининг қўли баланд келди. СССР командаси ҳужумчилари Малофеев, Бишевец ва Численко биттадан тўп киритадилар. Меҳмонлар эса бунга битта тўп билан жавоб қайтара олдилар. Танаффусдан сўнг мамлакатимиз терма командаси ҳимоячилари ва дарвозабон Яшин хатога йўл қўйиб, ташаббусни меҳмонларга бериб қўядилар. Австрия командаси ҳисобни 3:3 га етказади. Ўйин тугашига ўн минут қолганда марказий ҳужумчимиз Э. Стрельцов тўртинчи тўпни уриб, совет командасининг ғалабасини таъминлайди — 4:3.

СССР БАСКЕТБОЛЧИЛАРИ — ЖАҲОН ЧЕМПИОНЛАРИ

МОНТЕВИДЕО, 12 июнь. (ТАСС). СССР терма командаси жаҳон чемпионатидаги ўзининг охирги матчида Югославия терма командасининг баскетболчилари устидан 71:59 (33:26) ҳисобида ғалаба қозониб, биринчи марта жаҳон чемпионлари бўлдилар. Югославия спортчилари иккинчи ўринни, ана шу куни АҚШ командасини 80:71 ҳисобида мағлубиятга учратган Бразилия терма командаси учинчи ўринни олдилар.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИ МАЪҚУЛЛАМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка матбуоти социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари марказий комитетлари ҳамда ҳукуматларининг Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги баёнотига катта эътибор бермоқда. «Нью-Йорк таймс» газетаси ана шу баёнотнинг мазмунини биринчи саҳифада босиб чиқарди.

Газета қуйидагиларни ёзади: «Коммунистик блокнинг раҳбарлари Москвадаги учрашувда Исроилнинг ўз қўшинларини Араб-Исроилнинг яраш линияси нариги томонига олиб чиқиб кетишини талаб қилаётган араб мамлакатларини қўллаб-қувватловчи баёнотни қабул қилдилар».

«Нью-Йорк таймс» газетасининг обзорчиси Рестон қуйидагиларни уқтириб ўтади: «етти коммунистик мамлакат раҳбарларининг башарти Исроил ўз қўшинларини 1949 йилги яраш линиясининг нариги томонига олиб кетмаган тақдирда Исроилга қатъий зарба бермоқ учун ёрдам кўрсатишга тайёр эканликлари тўғрисида Москвада қабул қилган баёнотидан Вашингтондагилар ташвишга тушиб қолдилар.

Рестон баёнотнинг социалистик давлатлар «араб мамлакатлари халқларининг агрессорга қатъий зарба беришларига ёрдам кўрсатишлари учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрадилар», деб уқтириб ўтилган ўринларини алоҳида кўрсатиб ўтади.

«Нью-Йорк таймс» газетаси баёнотнинг Исроил агрессияси муайян империалистик кучларнинг, аввало АҚШнинг тил бириктириши натижаси бўлди, дейилган қисмига ҳам алоҳида эътибор беради.

БЕЛГРАД. (ТАСС). Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматлари раҳбарларининг Москвада ўтказилган ва Яқин Шарқдаги аҳвол масаласи қараб чиқилган учрашуви Югославия матбуотининг диққат марказида турибди. «Борба» газетасининг катта ҳарфлар билан терилган сарлавҳасида бундай дейилади: «Исроил уруш ҳаракатларини тўхтатишини қатъий талаб этиш керак». «Газета кичик сарлавҳасида қуйидагиларни ёзади: агрессорни қоралаш Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бурчидир. Исроил ҳукумати агрессияни тўхтатмас экан ва ўз қўшинларини яраш линиясининг нариги томонига олиб кетмас экан, у ҳолда социалистик давлатлар араб мамлакатлари халқларининг агрессорга қатъий зарба беришларига ёрдам кўрсатиш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрадилар.

«Политика» газетаси баёнотни «Исроил агрессияни тўхтатиши ва ўз қўшинларини арабларнинг территориясидан олиб чиқиб кетиши керак» деган катта сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Исроил бу шартларни бажармаган тақдирда, деб уқтириб ўтади газета, социалистик мамлакатлар араб халқларининг ўз қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилишларига ёрдам берадилар.

Москвадаги учрашув тўғрисидаги хабар ва баёнот Белград радиоси орқали бир неча бор эшиттирилди.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Будапешт газеталари социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамда ҳукуматлари раҳбарларининг Москвадаги учрашуви тўғрисидаги хабарни ва баёнот текстини биринчи саҳифаларда эълон қилдилар. «Мадьяр Немзет» газетаси ташқи сиёсатга доир шарҳларида ана шу баёнотда Яқин Шарқдаги аҳвол масаласи юзасидан бир хил йўл ифода этилганлигини таъкидлайди.

БОНН. (ТАСС). Ғарбий Германия радиостанциялари социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари марказий комитетлари ва ҳукуматларининг баёноти тўғрисидаги хабарни эшиттирди.

«Генерал-Анцайгер» газетаси Москвадаги учрашув қатнашчилари араб мамлакатларини қўллаб-қувватлашга тайёр эканликларини билдирганликларини ва Исроилдан ўз қўшинларини яраш линиясининг нариги томонига олиб кетишни талаб қилганликларини таъкидлайди.

Учрашув қатнашчилари, деб уқтириб ўтади «Ди вельт» газетаси, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Исроилни агрессор сифатида қоралаши кераклигини айтдилар. Улар Исроил қўшинларини аввалги позицияларига олиб кетишни талаб қилдилар ва акс ҳолда социалистик давлатлар араб давлатларига ёрдам беражакларини айтдилар.

ПАРИЖ. (ТАСС) Париж газеталари ўзларининг сўнгги сонларида социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари марказий комитетлари ва ҳукуматларининг баёнотига катта ўрин бермоқдалар. «Юманите» газетаси ўзининг шошилинч сонида Москвадаги учрашув тўғрисидаги хабарни қуйидаги катта сарлавҳа остида босиб чиқарди: «Социалистик мамлакатларнинг Москва кенгаши: Исроил ўз қўшинларини олиб кетмас экан, биз араб халқларининг агрессорга қатъий зарба бериши учун ёрдам кўрсатамиз».

Буржуазиянинг «Фигаро» газетаси баёнотнинг социалистик мамлакатлар араб шарқи давлатларининг ҳаққоний кураши билан тамомила ва бутунича бирдамдирлар ва агрессияни даф қилишда ҳамда миллий мустақиллик ва территориал бутунликни ҳимоя қилишда уларга ёрдам берадилар, деган гаплар айтилган қисмига алоҳида эътибор беради.

«Орор» газетаси Москвадаги учрашув қатнашчиларининг баёноти қатъий характерга эга эканлигини таъкидлайди.

БЕРЛИН. (ТАСС). «Нойес Дойчланд» газетаси ва бошқа газеталар баёнот текстини биринчи саҳифаларида эълон қилдилар.

Москва учрашуви қатнашчиларининг баёноти Германия Демократик Республикаси аҳолисининг орзу ва тилакларига тамомила муносибдир. Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари йиғилиш ва митингларда, ўз хатлари ва резолюцияларида араб мамлакатларининг ҳаққоний ишини тамомила қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар. Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси правлениеси президиумининг баёнотида бундай дейилади: «Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси агрессив ҳаракатлар дарҳол тўхтатилсин ва Исроил қўшинлари аввалги позицияларига олиб кетилсин, деб талаб қилади».

Германия Демократик Республикасидаги бошқа кўпгина жамоат ташкилотлари ҳам араб мамлакатлари халқларининг ҳаққоний курашини қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар.

СЕНТ-ТОМАС. Суратда: йўл ҳаракатини бошқарувчи аёл ўз постида.

А. Катков ва С. Преображенский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЖАМОЛ АБДИЛ НОСИР БАР ПРЕЗИДЕНТИ БЎЛИБ ҚОЛАДИ

ҚОҲИРА, (ТАСС). Президент Жамол Абдил Носир истеъфо бериш ниятидан воз кечди ва Бирлашган Араб Республикасининг президенти бўлиб қолади.

Соат 12 дан 20 минут ўтганда Бирлашган Араб Республикаси Миллат Мажлисининг йиғилишлар залида шу тўғридаги қарор эълон қилинган пайтда Қоҳира радиоси шу залдан эшиттира бошлади.

Миллат Мажлиси раиси Анвар Саодат эълон қилган бу хабарни Миллат Мажлиси аъзолари гулдурос қарсаклар ва табрик хитоблари билан кутиб олишди.

Президент Жамол Абдил Носирнинг Миллат Мажлиси йиғилишида Анвар Саодат томонидан ўқиб берилган мактубида бундай дейилади: «Мен халқнинг хоҳиш-иродасига қулоқ солмаслигим мумкин эмас. Мен бутун куч-ғайратимни сўнгги нафасимгача халққа бағишлайман. Мен агрессиянинг ҳамма оқибатлари тугатилмаганига қадар ўз постимда қолавераман. Биз рўй берган воқеадан сабоқ олишимиз керак».

Шундан кейин Миллат Мажлисининг йиғилишида Бирлашган Араб Республикасининг Бош министри Сидқи Сулаймон қисқача баёнот берди. У Жамол Абдил Носирнинг Бирлашган Араб Республикаси президенти вазифасини яна бажара бошлаганлигини таъкидлади.

ИМПЕРИАЛИЗМ ҚЎЛИДА ҚУРОЛ

КОНАКРИ, (ТАСС). Гвинеяда чиқадиган «Оройя» газетаси «Африка ва Араб халқларига қарши кенг доирада уюштирилган фитна» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни ёзади: «Африка халқларига қарши бевосита ва билвосита агрессия қилмоқ учун Исроилдан ҳамиша қурол сифатида фойдаланиб келдилар. Исроил халқаро империализмнинг плацдарми, агентидир. Империализм бевосита бажаришга журъат этолмайдиган разил ишларни Исроилнинг зиммасига юклайди».

«Оройя» газетасининг ёзишича, Исроил кейинги вақтларда Африкадаги баъзи мамлакатларда ўтказилган тўнтаришларда қатнашди.

Гвинея, деб ёзади «Оройя» газетаси, халқаро ахлоқнинг энг ибтидоий принципларини ҳам поймол этаётган давлат билан муносабатда бўла олмайди.

ХАНОЙГА ЯНА ҲУЖУМ ҚИЛИНДИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Ханойда бир неча бор ҳаво тревогаси эшитилди. Американинг разведкачи самолётлари кундаги каби эрталаб пойтахт осмонига бостириб кирдилар. Эрта билан тахминан соат 11 да Американинг 7-флотига қарашли авианосда жойлашган «А—4» типидаги қирувчи—бомбардимончи самолётлар Ханойнинг жанубидаги Ван Дьенга кўп бомба ташладилар. Америка авиацияси Ван Дьенни шу вақтгача бир неча бор бомбардимон қилган эди. Шундан кейин самолётларнинг бир группаси шаҳарнинг маркази устида паст учиб, Қизил дарёнинг шаҳар доирасидаги ўнг соҳилини ракеталар билан ўққа тутди. Ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қўшинлари Америка самолётларини ўққа тутдилар. Ханой радиоси хабар қилган дастлабки маълумотларга қараганда, Американинг уч самолёти уриб туширилган.

ПЕНТАГОННИНГ ҚАРОРИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ мудофаа министрлиги август ойида Америка армиясига яна 29 минг киши чақирилажагини эълон қилди. АП агентлиги бу йил армия сафига шунчалик кўп киши ҳеч қачон чақирилмаган эди, деб таъкидлайди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

13 ИЮНЬ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА (3-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Болалар учун. «Ёш разведкачи». Ҳ. Ғулом асари асосида ишланган телеинсценировка.

Рус тилида: 18.30 — Телевизион янгиликлар, 18.45 — «Тошкент истиқболи», 19.05 — «Итоаткор». Бадиий фильм, 20.15 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.20 — Дилрабо садолар соҳиби — Коммуна Исмоилова. 21.20 — Телевизион янгиликлар. 21.35 — Ярим аср йилномаси. Б. Майлин «Жалбир». Сирдарё область Киров район халқ театрининг спектакли (қозоқ тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА (5-канал)

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Кимё. «Анорганик моддалар классификацияси» 19.05 — Ўзбекистон халқ рассоми Чингиз Ахмаров. Политехника институти кўргазма залидан репортаж.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

Соат 19 дан 45 минут ўтгандан бошлаб Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА (9-канал)

17.00 — Олмаота телевидение студиясининг эшиттиришлари.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.30 — Эшиттиришлар программаси, 19.35 — Болалар учун «Салом лагерь» деган эшиттириш, 19.55 — «Акрополь» фильми намойиш қилинади.

Рус тилида: 20.15 — «Ургатувчи» телефильм, 20.40 — «Озод вальси», ҳужжатли фильм. 21.30 — Пантомима санъати. Марсель Марсо, 21.55 — «Ортимизда Москва» ҳужжатли фильми, 22.15 — Сатирик миниатюралар.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ АКАДЕМИК драма театри — 13—14 июнда «Аяжонларим».

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Спартак — «САНЪАТ САРОЙИ» (кеч соат 6-15 минутда). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Катерина Измайлова — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА» (кеч соат 7.30 ва 9.45 минутда).

Эдгар ва Кристина — «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қочоқ — С. РАХИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Яна тирик — «ЧАЙКА» (соат 11,45 да, 2.30 ва кеч 5.00 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 ва 10.30 бошланади)

Ўлдиришни истамаган эди — «ВАТАН», «РАКЕТА», «ШАРҚ».

Қочоқ — ТЕЛЬМАН номли.

Муттаҳамлар тўдаси — «УДАРНИК».

Спартак — «ФЕСТИВАЛЬ».

Енгил қўл — КАФАНОВ номли.

Розмари қизлари — КИРОВ номли.

Муросасиз ўйин — «ПОБЕДА».

ДАВЛАТ ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИГА

қурувчи инженер-техниклар, иситиш ва вентиляция, водопровод ва канализация бўйича электриклар, сметачилар, архитекторлар, бухгалтерлар, лойиҳа ҳужжатларини расмийлаштириш бўйича техниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1-Май кўчаси, 85-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги

ЎЗБЕКИСТОН ҚУРИЛИШ РЕМОНТ ТРЕСТИГА

смета бўлими бошлиғи, старший инженерлар ва қурувчи-инженерлар, иқтисодчи, бухгалтер, бухгалтер-ревизор, машинистка

КЕРАК

Тошкент шаҳар, 100, Б. Хмельницкий кўчаси, 59-а уй, 4 қават, 25-хона, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (7, 9, 14, 15, 11-трамвайлар, 3, 18, 23, 54-автобусларнинг «Театральная» остановкаси).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор—В35212, Редактор ўринбосарлари—В35885, В36232, Масъул секретарь—В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари—В31936 Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими—В33786 Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари—В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари—В39050, Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими—В38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими—В34048. Эълонлар бўлими—В38142. Коммутатор—В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01863. Индекс 64970 А. 1879.